

slovenske železarnice

jesenice dz

Novice

20040191,3

COBISS

KNJIŽNICA JESENICE

Poštnina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

interni informacijski časopis

Številka 3, marec 2004

ce

Značilnosti preteklega leta so bile recesija na prodajnem trgu, naraščanje cen strateških surovin ter posledično povečevanje proizvodnje in prodaje. Kljub vsem težavam, smo ga zaključili z dobičkom.

Za dobro poslovanje družbe ter za svoje več kot 30-letno delo na področju razvoja metalurške stroke je glavni direktor, prof. dr. Vasilij Prešern, prejel plaketo Občine Jesenice.

Lani začete naložbe se zaključujejo. Do konca marca je predvideno testno obratovanje prenovljene linije Crno, z namenom odpravljanja opaženih pomanjkljivosti. Izvesti bo potrebno več kot 30 testiranj za ugotavljanje zanesljivosti obratovanja.

Spremembe se dogajajo na vseh področjih. S 1. marcem je postala sodelavka Marjana Crnkovič direktorica nabave.

Zadnje strani Novic so zapolnili naši svetovni popotniki. Drugi dokazujejo, da je lepo tudi doma. Za slovo od zime, še razglednica z Vogla. Zdaj je pa res že čas, da narava oživi.

Vsebina

UVODNIK

Poslovaje v preteklem letu

Prof. dr. Vasilij Prešern, prejemnik plakete Občine Jesenice
POP 20 KLJUČEV

Optimizacija delovanja brusilnega stroja CMS

INOVACIJE - SEZNAM KORISTNIH PREDLOGOV
POPSIJEV KOTIČEK

Izboljšave in varnost pri delu

EKOLOGIJA

Sanacijski program

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Zvok

PROJEKTI

Potek rekonstrukcije linije Crno

CDA - Ukrepi

NOVICE IZ TOVARNE

Novosti iz službe Procesna avtomatika

Obisk romunskega veleposlanika

22. redna seja skupščine

Poslovanje v februarju

Proizvodnja v februarju

Intervju

KADROVSKA GIBANJA

Jubilanti dela

Odsotnost

Gibanje poškodb pri delu

Z mesecem aprilom uvajamo dodatek na prisotnost

Spoštovani zavarovanci pokojninske družbe A!

Konflikt - izguba ali pozitivna vzpodbuda

IZ SVETA TEHNIKE

Veliki umetni diamanti, do sedaj najtrši znani material

SINDIKALNE NOVICE

Iz sindikata NEODVISNOST

IZ ZGODOVINE ŽELEZARNE

Izvečki iz Železarja št. 1, 2 in 3/54

KULTURA - RAZVEDRILLO - PROSTI ČAS

Javorniški Rovt - ob izidu knjižice

Igra svetlobe na slikah Ane Mlekuž Višnar

Nova Zelandija

Iz Mirove popotne torbe

Zimska pravljica na Voglu

Pohod na sv. Miklavža

Predstavitve "G" juda

Špikov kot

Naradna križanka

Novice so interni časopis SŽ Acroni, naklada 2000 izvodov.

Uredniški odbor: Ljubo Osovnikar, Polonca Marjanovič,
Aleš Lagoja, Lilijana Markež, Nataša Karo.

Fotografije: Tone Kelbl, Lilijana Markež,
arhiv Tiskarna knjigovoznica Radovljica, Muzej Jesenice.
Križanke in uganke Drago Ronner.

Novice izhajajo enkrat mesečno.

Oblikovanje in tisk Tiskarna knjigovoznica Radovljica.

POSLOVANJE V LETU 2003

Pogoji poslovanja v letu 2003 za metalurške družbe niso bili ugodni. Na prodajnem trgu je bila recesija, cene strateških surovin pa so zaradi velikega povpraševanja na trgih daljnega vzhoda neprestano naraščale. Tako se je razmerje med cenami naših izdelkov in nabavnimi cenami surovin poslabševalo iz meseca v mesec in le močno povečanje obsega proizvodnje ter prodaje, tako v primerjavi z načrtom kot z doseženimi rezultati v letu 2002, nam je omogočilo, da smo tekoče poslovanje v letu 2003 zaključili z dobičkom v višini 47 mio SIT.

V letu 2003 smo prodali 264.560 t naših izdelkov, kar je kar 25.488 t več kot leto poprej. Zanje smo iztržili 45.707 mio SIT in tako prodajo leta 2002 presegli za 5.603 mio SIT.

Ta uspeh je še toliko večji, saj smo povečanje količin dosegli kljub večjim motnjam v jeklarni in hladni valjarni, ki so bile posledica izvajanja dveh strateških naložb.

Nasploh je bilo leto 2003 intenzivno na področju investicijske dejavnosti. Zaključili smo več manjših naložb, največja aktivnost pa je bila namenjena

Spodbuden pogled na parkirišče pred špedicijo.

intenzivne investicijske dejavnosti pa neto finančni stroški niso porasli, saj smo posojila za obratna sredstva v letu 2003 dobivali pod precej ugodnejšimi pogoji kot leto poprej.

V skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi smo izvedli projekt cenitve Acronija. Ocenjena poštena tržna vrednost osnovnih sredstev je bila nižja od njihovih knjigovodskih vrednosti. Oslabitve v višini 7.976 mio SIT smo bili dolžni upoštevati in smo jih v bilanci uspeha izrazili kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

K pozitivnemu tekočemu poslovanju Acronija pa sta svoj delež prispevali tudi obe hčerinski firmi Acroni Deutschland in Acroni Italia, ki sta poslovno leto 2003 zaključili z dobičkom.

rekonstrukciji linije CRNO in izgradnji nove vakuumске naprave. Sredi leta 2003 je bila podpisana tudi pogodba za izvedbo tretje strateške naložbe, in sicer v modernizacijo predogrodja vroče valjarne. Za investicije smo v letu 2003 porabili 4.972 mio SIT oziroma 21,3 mio EUR. V strukturi porabe sredstev za naložbe več kot 60 % predstavljajo dolgoročna posojila pri NLB in Gorenjski banki.

Stroški dela so v letu 2003 znašali 5.528 mio SIT in so bili za 298 mio SIT višji kot leto poprej. Povprečna bruto plača je znašala 229.837 SIT/zaposlenega, poleg tega pa je Acroni plačeval na račune zaposlenih tudi 3 % od BOD v pokojninski sklad pri Pokojninski družbi A.

Kljub večji zadolženosti Acronija zaradi

PROF. DR. VASILIJ PREŠERN, PREJEMNIK PLAKETE OBČINE JESENICE

Vsako leto za občinski praznik podeli Občina Jesenice plakete in diplome najuspešnejšim. Letos je bil med nagrajenci tudi glavni direktor Acronija, prof. dr. Vasilij Prešern. Prejel je plaketo Občine Jesenice za svoje več kot 30-letno uspešno delo na področju razvoja metalurške stroke ter na področju znanstvenega in raziskovalnega dela.

Prof. dr. Vasilij Prešern izhaja iz železarske družine. Otroštvo in del gimnazijskih let je preživel na Jesenicah. Zaradi študija se je preselil v Ljubljano, kjer je na ljubljanski univerzi zaključil študij s področja metalurgije. Z izobraževanjem je nadaljeval in tako že leta 1974 pridobil naziv magistra, v letu 1978 pa je z

konferencah na vseh koncih sveta predstavil več kot 60 svojih spoznanj ter odkritij s področja metalurške stroke. Soočenje s kriznimi gospodarskimi razmerami v našem okolju se je zanj začelo v letu 1991, ko se je zaposlil v takratnem Holdingu Slovenske železarne, kjer je še sedaj član Uprave in predsednik skupščin večih družb v

sistemu Slovenskih železarn. V letu 1998 je postal glavni direktor največje slovenske jeklarske družbe Acroni.

Z njegovim prihodom so se kmalu začeli kazati gospodarski uspehi in izboljševanje v vseh segmentih poslovanja. Letni obseg proizvodnje in prodaje se je v tem času povečal za več kot 50 odstotkov. Zadnja leta je družba poslovala z dobičkom, kar je omogočilo mnoge naložbe v posodobitev proizvodnje, ki je tudi do okolja vse prijaznejša. Acroni postaja pod njegovim vodstvom moderno organizirana gospodarska družba z računalniško podprtimi poslovnimi sistemi in proizvodnjo, sistemom celovitega zagotavljanja kakovosti in sistemom varovanja okolja. Tečejo pa tudi priprave za pridobitev certifikata

OHSAS 18001, ki ureja področje varnosti in zdravja pri delu. Navedena dejstva potrjujejo pridobljeni certifikati ISO 9001, okoljski certifikat ISO 14001 ter številni drugi certifikati s področja zagotavljanja kakovosti izdelkov. Upravičeno predvidevamo, da bo družba konkurenčna tudi na zahtevnem evropskem in svetovnem trgu ter da bo ohranila delovna mesta, kar nenazadnje zagotavlja tudi kakovostnejše življenje občanov in občanov.

Povzeto po obrazložitvi

raziskovalnim delom obranil še naziv doktorja znanosti. V letu 1992 je pridobil tudi naziv profesorja Univerze v Ljubljani.

Strokovna znanja je pridobival v jeklarski industriji doma in po svetu že kot študent. Med službovanjem v Inštitutu za metalne konstrukcije v Ljubljani se je izobraževal v Birminghamu in kasneje sodeloval v ameriško-slovenskem projektu v Washingtonu. V mednarodnem znanstvenem strokovnem tisku je objavil več kot 30 strokovnih člankov in na različnih strokovnih

**Glavnemu direktorju iskrene čestitke za prejeto plaketo,
ki pomeni tudi nam zaposlenim veliko priznanje!**

Kolektiv Acronija

OPTIMIZACIJA DELOVANJA BRUSILNEGA STROJA CMS

V zadnji številki Novic smo predstavili predvidene aktivnosti na pilotnem projektu 20 ključev (ključ 9, 6, 3, 14), ki bo potekal v času izvajanja rednega remonta na brusilnem stroju CMS v sektorju Valjarna (PC VP). Z načrtovanimi opravili smo nadaljevali 4. in 5. marca, ko smo pripravili kratko predstavitev projekta, cilje in aktivnosti tudi širšemu teamu sodelavcev, s katerimi bomo sodelovali do zaključka del.

Skupaj smo si ogledali, kako bomo **teamsko delali**, katera **področja dela** bodo zajeta v optimizaciji procesov in predvsem, kakšne možnosti za doseganje **dobrih rezultatov** ponujajo metode 20 ključev. Aktivnosti na pilotnem projektu CMS so razdeljene po posameznih strokovnih področjih. **Rezultati, ugotovitve in koristni predlogi bodo integrirani v končne rešitve, ki bodo ovrednotene.**

Poseben poudarek je bil na skupnih pričakovanjih in angažiranju znanja in izkušenj posameznikov, ki vsakodnevno opravljajo naloge na napravah. Ti sodelavci problematiko tudi najbolj poznajo, zato bodo s

svojimi predlogi najbolj pripomogli k odpravi motenj in racionalnejšem izvajanju nalog pri brušenju slabov. Pripravili smo skrinjico predlogov in pojasnili, kako bomo predloge zbirali, obravnavali in ovrednotili. Že na sami predstavitvi in razpravi se je pokazalo, da so sodelavci bogat vir znanja, ambicij in idej, tako da pričakujemo veliko koristnih predlogov.

Ker bo remont predvidoma sredi aprila, načrtujemo:

- krajšo seznanitev sodelavcev širšega teama z vsebinami metod 20 ključev,
- izvedbo kratke analize organizacije,
- predpripravo na operativno izvedbo samega remonta.

O poteku dela vas bomo sproti obveščali.

Projektni team CMS

**Ne postajamo pametni
od tega kar smo slišali,
temveč od tega
kar smo doživeli!**

INOVACIJE - SEZNAM KORISTNIH PREDLOGOV

EMŠKP	NAZIV REALIZIRANEGA KORISTNEGA PREDLOGA - FEBRUAR 2004	PRIJAVA
DS Kaskaderji - PC VP / VV		
0627/04	Bloomingove fedrole	2.2.04
DS Termiti - PC VP / VV		
0628/04	Popravilo železnih stopnic pri starem prevlačniku - Blooming	2.2.04
DS Nujno zlo - PC VP / VV		
0629/04	Lovilca olja in podloge za oporne valje - Steckel	3.2.04
0635/04	Cevovod za odpih škaje iz traku - ogrodje Blooming	6.2.04
0644/04	Vzdolžni pomik mize za menjavo valjev - ogrodje Blooming	9.2.04
0645/04	Izdelava merilnika širine na liniji Steckel	10.2.04
0646/04	Vpis alarma z opozorilom o izmerjeni širini na 2. nivoju	"
0647/04	Prikaz izmerjenih vrednosti debeline in širine za zadnjih 5 izdelkov	10.2.04
0671/04	Predelava smetišnice - Blooming	25.2.04
0672/04	Izdelava škatle za oznako opornih kvarto valjev	25.2.04
DS Sodelavci - PC VP / VV		
0631/04	Ključ za rocno obračanje delovnih valjev - Steckel	5.2.04
0649/04	Povišanje dveh odtočnih cevi ob discelingu - Steckel	17.2.04
0670/04	Sprememba uporabe offseta nastavne naprave Edger - Blooming	25.2.04
DS Dobre vile - PC VP / VV		
0650/04	Predelava odtoka vode na filtrih za vstopno vodo primarnega descalinga - Steckel	17.2.04
0651/04	Izdelava-namestitev podstavka za elektro material in verižne valjčnice - Steckel	"
0652/04	Namestitev ročajev na zaščitne pokrove pog. verig na progi 2400	17.2.04
0666/04	Izdelava nove kulise za sondo na sekatorju - proga 2400	25.2.04
0667/04	Namestitev korit za odpadno mast pod podpornimi ležaji pog. vreten-Blooming	"
0668/04	Izdelava in namestitev čepa v odprtino v veliki glavi pog. vretena - Blooming	"
0669/04	Izdelava podesta za nastavitev sonde	25.2.04
DS Ključavnicarji - PC VP / JE		
0660/04	Predelava nosil.konzole kabske vleke za pogon mačka velikega in malega dviga-ADJ2	19.2.04
DS Stare korenine - PC VP / JE		
0632/04	Namestitev dveh opozorilnih tabel - KL	6.2.04
0633/04	Argonska čistilna cev	"
0634/04	Montaža distančnika med členi slepe brame - KL	6.2.04
DS FTVT - PC HP		
0673/04	Zaščita za krožnimi noži na Bronxu	26.2.04
0674/04	Zaščita vodil pri škarjah za odrezke na Eronxu	26.2.04
DS Škarje 52 - PC PDP		
0630/04	Montaža reflektorja na zarisovalnem vozu	5.2.04
DS Grizzly - Službe		
0636/04	Pridobitev prostora in varstvo zdravja z drugačno namestitvijo tipkovnice	9.2.04
0637/04	Montaža stenskih map z listinami o nevarnih snoveh	"
0638/04	Namestitev police in vetrobrana	"
0639/04	Montaža police za elektronske aparate za sistem KOPA	"
0640/04	Montaža police za dokumente	"
0641/04	Ureditve in namestitev prostora za mizo in računalnik	"
0642/04	Organizacija nabave enotnega ključa za več pisarn na odd. sklad.poslovanja	"
0643/04	Varčevanje papirja pri tiskanju naročil	9.2.04
0654/04	Označba za višino dviga za visokoregalni viličar	17.2.04
0655/04	Nova vrata med pisarnama-organizacija dobave in montaže	"
0656/04	Podstavek za noge pod pisalno mizo	"
0657/04	Montaža obešal za priveznice	"
0658/04	Namestitev svetilke na vstopu na delovno mesto	"
0659/04	Organizacija montaže novih stopnic v skladišču maziv	17.2.04
DS Kontrolorji KK - Službe		
0648/04	Izdelava tabele blokirane in deblokirane materiala	17.2.04
DS Zajcki - Službe		
0653/04	Izdelava hladilnega telesa za realizacijo meritve temp.slabov v izenačevalni coni P.P.	17.2.04
0662/04	Zagotavljanje stalne hladilne vode za op.pirometer na potisni peči	23.2.04
0663/04	Priprava za merjenje pH na regeneraciji	"
0664/04	Izvedba pritrditve na Al podstavek z Al varjenjem - SAN zvonaste peči	23.2.04
0665/04	Regulacija nivoja apneno mleko - neutralizacija HVB	24.2.04
DS Cebelice - Službe		
0661/04	Racunalniška izvedba tabele za zbiranje naročil za material	20.2.04

Karmen Blatnik

IZBOLJŠAVE IN VARNOST PRI DELU

Ena od najpogostejših nevarnosti za varnost in zdravje pri delu je padec. Če gre za padec na isti višini, posledice navadno niso hude, padec v globino pa se lahko konča tudi na pokopališču. Zato zlasti ukrepi, ki zmanjšujejo nevarnost padca v globino, pomenijo pomemben doprinos k varnosti pri delu.

Žerjavovodjem in vzdrževalcem žerjavov so dobro poznane odprtine v podestih za dostop na žerjave, zaradi katerih nepazljiv delavec v trenutku izgubi 15 ali celo več metrov nadmorske višine. Takrat, ko po vertikalni lestvi skozi odprtino splezaš na podest, se njene prisotnosti vedno zavedaš, a ko hodiš po podestu, ki običajno tudi ni najbolj osvetljen, nanjo mimogrede pozabiš. Potreben je samo še korak...

Sodelavec Alija Turkušič, žerjavovodja v PDP, je na zelo preprost način zagotovil, da do tega nepremišljenega koraka ne pride. Na obe strni odprtine za dostop na podest je namestil zapori v višini varnostne ograje, ki se kot nekakšna vrata odpirata proč od odprtine. Vzmet samodejno pritegne zaporo v položaj, ki preprečuje dostop do odprtine s podesta, posebna mehanska blokada pa preprečuje odpiranje proti odprtini. Tako delavec, ki se po podestu giblje proti odprtini, naleti na oviro, ki ga s tem, da jo mora odpreti proti sebi, opozori na nevarnost.

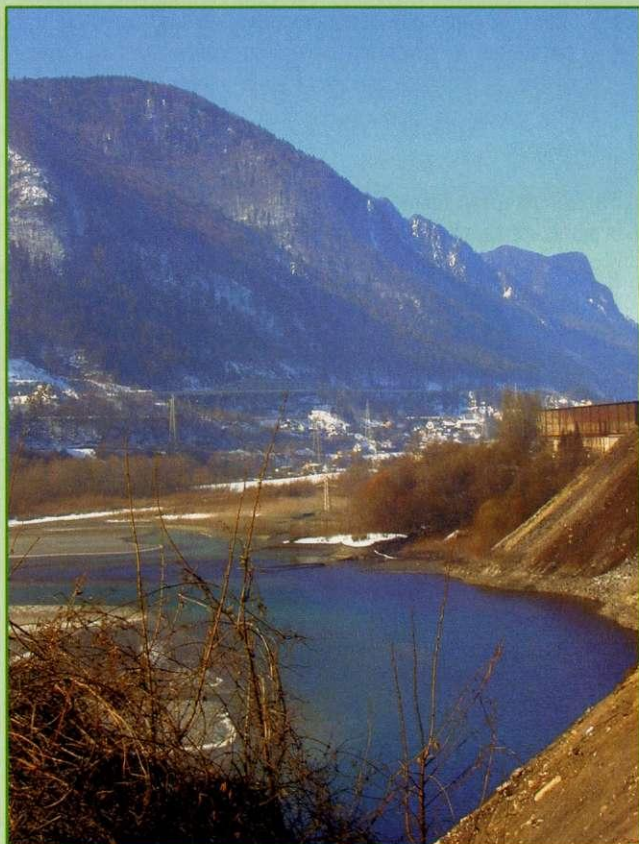
Preprosta rešitev, ki jo prav gotovo lahko uporabimo tudi na mnogih drugih, za padec v globino nevarnih mestih.

A. N.

Avtor izboljšave nam je tudi nazorno pokazal, kako je zavaroval nevarno mesto.

EKOLOGIJA

Eden od sanacijskih ukrepov je tudi ureditev nabrežine reke Save.

SANACIJSKI PROGRAM

V marcu smo na Ministrstvo za okolje, prostor in energijo poslali Program prilagajanja zahtevam za pridobitev okoljevarstvenega (IPPC) dovoljenja (sanacijski program). Sanacijski program smo pripravili na podlagi Odločbe o odreditvi priprave in izvedbe sanacijskega programa, številka 35414-12/00 z dne 22.11.2001. V letu 2003 se je program razširil na ustni obravnavi dne 12.02.2003. Podlaga za izdelavo pa je tudi direktiva IPPC. IPPC direktiva res še ni prenesena v slovenski pravni red, vendar pa so se aktivnosti na področju direktive začele že v letu 1998. Zavezanci se morajo direktivi prilagoditi do leta 2007. Acroni je v letu 1998 zaprosil za prehodno obdobje in ga skupaj s še 14 zavezanci tudi pridobil. Direktivi se mora prilagoditi do 30. oktobra 2010. V letih 2000, 2001 in 2002 je bilo potrebno na Ministrstvu za okolje, prostor in energijo poročati o izvedenih aktivnostih in vlaganjih. V letu 2003 pa so že izdali odločbo o pripravi sanacijskega programa, ki se je nanašala na odlaganje odpadkov, razširili na celotno dejavnost s poudarkom na prilagoditvi Acronija BAT tehnologijam v celotnem svojem tehnološkem procesu. Do konca marca 2004 mora MOPE izdati odločbo o sanaciji, ker morajo imeti vsa podjetja, ki prekoračujejo emisijske vrednosti, pred vstopom v Evropsko unijo izdane odločbe o sanaciji. Na podlagi rokov, ki so napisani v sanacijskem programu in načinov poročanja bo pregled izvedenih aktivnosti. V kolikor tega ne bo, bo sledila prepoved obratovanja.

Andreja Purkat

ZVOK

Kdo ne uživa pri poslušanju čudovite glasbe ali glasovih svojih otrok? Tako kot z mnogimi stvarmi v našem življenju se pogosto na zavedamo vrednosti dobrega

sluha, dokler ga ne izgubimo. Pomembnost ohranjanja sluha je velikokrat prezrta ali pozabljena. V večini primerov nastane izguba sluha postopno in je zaznana prepozno. Poslabšanje sluha s starostjo ni neobičajen pojav, vendar pogosta izpostavljenost hrupu pospeši in pogosto sproži izgubo sluha.

Ropot neposredno ne ogroža delavčevega življenja, toda neredko povzroča takšne zdravstvene okvare, ki znatno znižujejo njegovo delovno sposobnost in zmogljivost. Te okvare včasih povzročijo tudi trajno invalidnost.

Zaradi ropota lahko nastanejo:

- motnje v ravnotežju,
- šumenje v ušesih,
- glavobol,
- nespečnost,
- slabost.

Z zvokom razumemo nihanje materialnega delca, največkrat delca zraka, ki ga naše uho čuti (sliši). Če povem bolj preprosto, je zvok valovanje zraka, ki ga uho zazna zaradi spremembe tlaka v nihanju.

Fiziološka zaznava zvoka

Uhelj je oblikovan tako, da zajame dovolj veliko zvočno moč in jo prenese do bobniča. Istočasno mehansko varuje uho. Bobnič pod vplivom zvoka deloma ali v celoti zaniha. Za izenačevanje tlaka v srednjem ušesu skrbi Evstahijeva cev, ki se odpira v ustno votlino. Nihanje bobniča prenesejo koščice srednjega ušesa na ovalno okence notranjega ušesa. Nihanje okenca zaniha tekočino-perilinfo v polžu notranjega ušesa. V polžu je Cortijev organ, ki ga tvori membrana z receptorskimi celicami ali čutnicami. Membrana je sestavljena iz niti. Notranji del niti je vpet, zunanji je prost in niha v perilinfi. Dolžina niti se veča od baze proti vrhu polža, njihov premer pa se manjša. Posledica je, da so lastne frekvence kratkih in debelih niti občutljive za visoke frekvence, dolge in tanke pri začetku polža pa za manjše. Človek ima torej ločene receptorje za posamezne frekvenčne pasove, kar omogoča razmeroma veliko občutljivost.

Če hočemo fiziološko zaznavo zvoka poenostaviti, lahko notranjost ušesa primerjamo s travo. **S hojo po travi se travne bilke upognejo, vendar se običajno spet zravnajo. Če pa hodimo po isti poti vsak dan in vse leto, bo trava odmrla in ostala bo le gola zemlja. Tudi drobni laski v ušesu se vedejo podobno.**

*Merilniki zvoka imajo vgrajene električne *standardizirane frekvenčne filtre*. Imenujemo jih po dogovoru po prvih črkah abecede, torej: filter A, B, C, D. Vsi ti filtri se razlikujejo po prepustnosti zvoka. Največkrat v praksi uporabljamo filter »A«, ker približno podobno zaznava glasnost zvoka kot človekovo uho. Decibeli – dB pa je enota za zvok.

Ukrepi proti hrupu

Ukrepi se v splošnem delijo na:

- aktivne (preprečevanje nastajanje hrupa ali omejevanje njegovega širjenja),
- pasivne (varovanje človeka pred obstoječim hrupom).

Pri izbiri ukrepov, ne glede na to ali gre za delovni prostor ali za naravno in bivalno okolje imajo, **vedno prednost aktivni ukrepi**.

- Preprečevanje nastajanja hrupa (v proizvodnji: proizvodnji postopki z manj hrupa, npr. rezanje namesto sekanja).
- V zunanjem okolju: ločevanje hrupnih področij z manj hrupnimi (industrijska hrupna območja naj ne bi bila v središčih mest).
- Zmanjševanje emisij hrupa (proizvodnih strojev, vozil...).
- Omejevanje širjenja hrupa (zvočna izolacija virov, namestitve v ločenih prostorih, zvočne pregrade...).
- Arhitekturne zasnove objektov naj bi bile takšne, da so hrupni prostori ločeni od mirnejših prostorov.

Pasivni ukrepi so:

- V proizvodnji uporaba osebnih varovalnih sredstev proti hrupu.
- V naravnem in bivalnem okolju: zadostna zvočna izoliranost zgradbe in posameznih gradbenih elementov (najpogostejše oken), vendar pa moramo zagotoviti zadostno zračenje prostorov.

Pasivni ukrepi so najmanj humani. Zato pridejo v poštev izjemoma in samo kot zadnji ukrep, če se ugotovi, da aktivni ukrepi objektivno niso mogoči oz. niso zadostni. Prednost imajo zato vedno aktivni ukrepi. Najpomembnejše je okolju prijazno načrtovanje. Sledijo ukrepi za omejevanje širjenje hrupa. O končni izbiri ukrepa po prednostnem vrstnem redu odločata sprejemljivost za okolje (okolju prijazne rešitve) in učinkovitost ob upoštevanju ekonomike. Naslednjo tabelo lahko uporabimo za približno oceno hrupa na delovnem mestu, če presodimo, na kolikšno razdaljo se je pri danem hrupu še mogoče razumeti.

Raven hrupa dB(A)	Oddaljenost (m)	
	normalen govor	glasen govor
50	7	14
55	4	8
60	2,2	4,5
65	1,3	2,5
70	0,4	0,8
75	0,2	0,45
80	0,13	0,25
90	-	0,08

Viri in ravni hrupa

	dB(A)*
Raketni motor	180
Vzlet letala	150
Meja bolečine	120-130
Pnevmatsko kladivo	110-120
Resonanca lista krožne žage	100-110
Hrup ob prometni cesti, npr. križišče	70-90
Glasen govor	65
Miren govor	55-60
Pisarna, urad	50-55
Šepet	40
Miren stanovanjski prostor, spalnica, čitalnica	30
Tiha prazna spalnica ponoči	25

POTEK REKONSTRUKCIJE LINIJE CRNO

V drugi polovici januarja se je začela druga faza rekonstrukcije linije CRNO. Ob prvi ustavitvi je bila glavnina del izvedenih na zamenjavi elektro opreme in povečanju ogrevnih zmogljivosti. Pri drugi ustavitvi so bile dograjene dodatne hladilne zmogljivosti, nova lakirna stroja, sušilna peč za sušenje laka, zamenjan pa je bil tudi sistem vpenjanja trakov z novim tračnim vpenjalnikom. Poleg

teh glavnih elementov smo ob ustavitvi zamenjali merilno regulacijsko opremo za lažji, predvsem pa boljši nadzor nad vodenjem procesa proizvodnje končno žarjenih elektro pločevin - diname. Ob tem ni bilo pozabljeno na izboljšanje delovnih pogojev, upoštevani pa so bili standardi iz področja ekologije. Tako se vse hlapne komponente, ki nastajajo pri sušenju laka, zajemajo in vodijo v zgorevalno komoro, kjer prihaja do popolnega zgorevanja, brez ostankov škodljivih produktov.

Do konca marca je predvideno testno obratovanje z namenom odpravljanja opaženih pomanjkljivosti. V tem času je potrebno izvesti več kot 30 testiranj za ugotavljanje zanesljivosti delovanja opreme in zagotavljanja ustreznih lastnosti končnega izdelka. V tem obdobju je bil že izveden test 48-urnega neprekinjenega obratovanja. Kot zanimivost naj navedem, da je proizvodnja znašala 480 t oz. v povprečju 10 t/h. Lanskoletno povprečje je bilo 6,3 t/h. Ob tem pa je bila obenem dosežena rekordna 12-urna proizvodnja, in sicer 138,5 t, kar je le slabih 10 t manj, kot je bilo lanskoletno povprečje 24-urnega obratovanja.

Rezultatov na osnovi enega testa ne moremo primerjati, je pa to vsekakor dober pokazatelj, da smo na pravi poti. Bistveno več bo o tem možno napisati po končanem prevzemu linije (final accepted test) in nekajmesečnem obratovanju.

Za zaključek bi rad izrazil posebno zahvalo vsem sodelavcem, ki so na projektu kakorkoli aktivno sodelovali. Kako obsežna in zahtevna je bila rekonstrukcija, se s pisano besedo ne da opisati oz. zahteva preveč dolgočasnega tehničnega pojasnjevanja. Morda samo za osvežitev spomina, da je bila podpisana pogodba izvedbe projekta »na ključ«. Z gotovostjo pa lahko trdim, da bi morda še vedno iskali ta »ključ«, če ne bi imeli tako dobrih strokovnih sodelavcev z različnih področij, ki so projekt pripeljali skupaj z glavnimi izvajalci, do skorajšnjega uspešnega zaključka.

Direktor PC Hladna predelava
Darko Gregorič

CD ANALIZA – UKREPI

Zmanjšanje uporabe telefaks

Eden od predvidenih in potrjenih ukrepov v CD analizi je tudi zmanjšanje uporabe telefaks naprav in s tem posredno tudi stroškov.

Ukrep predvideva v vseh primerih, ko je to mogoče, uporabo elektronske pošte.

Prednost e-pošte je v tem, da traja njena dostava, ne glede na oddaljenost, od nekaj sekund do nekaj minut. Je zelo prilagodljiv medij, saj omogoča poleg pošiljanja običajnih besedil tudi pripenjanje različnih dokumentov k osnovnemu sporočilu. Za e-pošto se običajno uporablja program Outlook Express, ki omogoča kakovosten izpis dokumenta in naknadno obdelavo v računalniku.

Znižanje stroškov se odraža v:

- ni porabe telefonskih impulzov,
- manjša poraba papirja in črnila,
- manjše število potrebnih ur za vzdrževanje,
- manjša poraba časa pri pošiljanju dokumenta.

Z realizacijo ukrepa bomo začeli v 2. četrtletju, trende po posameznih faksih /število impulzov/ pa bomo nadzorovali in spremljali v oddelku PA – TELEKOMUNIKACIJE

S. Martinuč, V. Grumerc

NOVOSTI IZ SLUŽBE PROCESNA AVTOMATIKA (PA)

1. januarja 2004 sta se tudi formalno združila oddelek RTA, ki je bil do tedaj del sektorja Tehnične storitve, in služba Procesna avtomatika v novo službo z enakim imenom. To pa predvsem zato, ker je tudi v svetu za taka dela (avtomatizacija, vodenje, spremljanje proizvodnje) uveljavljen naziv Process automation. Glavni vzrok za združitev je, da smo pri posedanju delu sodelavci RTA in PA velikokrat sodelovali in skupaj reševali težave. Po mnenju vodilnih pa je preprosteje za vse, če je vodja en sam. Nova služba ima sedaj 6 oddelkov in 46 sodelavcev.

Oddelki so s svojo dejavnostjo prisotni predvsem na področju ACRONI-ja, delno pa nudijo usluge tudi zunanjim naročnikom. Dejavnost oddelkov je v mnogih segmentih neposredno vezana na proizvodne procese. Velik del dejavnosti službe poteka v smislu zagotavljanja kakovosti ISO 9001, kjer smo odgovorni za poglavje 9 – »Spremljanje proizvodnje s procesnim računalnikom«, poglavji 11 »Merilna in preizkusna oprema« ter poglavje 14 »Preventivni pregledi«. Zato delo smo ustrezno opremljeni s sekundarnimi etaloni, katerih sledljivost zagotavljamo za nacionalne laboratorije. Na tem področju smo občasno obiskani in preverjeni tako od domačih kot tujih presojevalcev.

V nadaljevanju je na kratko predstavljenih vseh šest oddelkov.

PROCES

Dejavnost oddelka obsega spremljanje in vodenje proizvodnje predvsem v PC Vroča predelava. Proizvodnja v tem profitnem centru je že danes odvisna tudi od pravilnega delovanja aparature in programske opreme, s katero spremljamo oziroma vodimo potek proizvodnje v celotnem profitnem centru.

V času, odkar je bila PA ustanovljena (leta 1995 ob pripravah na rekonstrukcijo Vroče valjarne), smo predelali znaten del dobavljene aplikacijske računalniške opreme v Vroči valjarni, jo prilagodili pogojem dela in s tem vgradili v proces vodenja proizvodnje lastne ideje in znanje, tako da si kot Acroni veliko rešitev lastimo kot svoj »know-how«.

V letu 1999 smo začeli z modernizacijo procesne opreme v Jeklarni. Postopoma smo zamenjali zastarele logične krmilnike in jih nadomestili z modernejšimi (spremljanje delovanja naprav z vizualizacijo na zaslonih), prav tako smo zamenjali skoraj 20 let

star procesni računalnik in ga nadomestili z novejšim. Večino dela smo opravili sami, le spremljanje poteka proizvodnje (tudi poraba materiala in energentov) smo realizirali skupaj z računalniško družbo iz Ljubljane. Celotni stroški modernizacije so tako znašali le desetino tistega, kar bi plačali tujim dobaviteljem, pri tem pa ni upoštevano motenje oziroma ustavitev proizvodnje v jeklarni. Poudariti moram, da zato, ker smo modernizacijo realizirali s lastnimi močmi, proizvodnja v jeklarni ni bila motena.

Praktično sodelujemo pri vseh modernizacijah proizvodnih naprav v Acroniju, ker sedaj povsod uporabljajo logične krmilnike in spremljajo delovanje naprav s pomočjo vizualizacije. Aktivno smo sodelovali pri gradnji VOD2, modernizaciji linije CRNO v PC Hladna predelava. Sedaj se pripravljamo na modernizacijo zvonastih peči prav tako v PC HP.

MERITVE IN REGULACIJA

Dejavnost oddelka obsega vzdrževanje merilnih in regulacijskih naprav s področja:

- temperaturnih meritev in regulacija ogrevanja vložka v ogrevalnih in žarilnih pečeh,
- meritve pretokov raznih plinov in tekočin,
- meritve tlakov,
- meritve pH in Redox potencialov,
- meritve ravni kislin, lugov in drugih tekočin,
- meritve atmosfere v pečeh in dimnih plinov z analizatorji za O₂, H₂, CO₂,
- meritve rosišča.

Oddelke sodeluje pri vseh remontih in novogradnjah, pri katerih je vgrajena oprema, za katero smo odgovorni.

MERILNICA

Merilnica servisira široko paleto merilnih instrumentov in drugih aparatov s področja merilno-regulacijske tehnike. Opremljena je s sekundarnimi etaloni za temperaturo, tlak, napetost, tok in upornost. Oddelke vodi register meril z vso zahtevano dokumentacijo ter opravlja s postopki in standardi predpisane kontrolne meritve v skladu z metrološkimi zahtevami.

V sklopu dejavnosti merilnice je tudi izvajanje periodičnih električnih meritev stacionarne in prenosne delovne opreme, ki jih predpisuje zakon. Osnova je 1., 15. in 39. člen »Zakona o varnosti in zdravja pri delu« z uporabo Slovenskega standarda SISTEN 60 204-1 in SIST 50144.

ELEKTRONIKA

Oddelke elektronika vzdržuje in servisira zahtevne elektronke aparate, kot so:

- rentgenski in izotopski merilniki debeline - x-ray, gama-ray, profilomer,
- merilnik debeline na ZRM ogrodju (Vollmer-ESP),
- numerično krmiljene sekatorje NC1, NC2, NC3, stružnico Poreba,
- industrijske TV kamere z monitorji, signirne naprave za označevanje pločevine.

Velik del dejavnosti oddelka je vezan na servisiranje visoko zahtevnih aparatov v sektorjih Raziskave in razvoj, Tehnična kontrola in Kemija. Aparati, analizatorji in merilniki, kot so: rentgenski in emisijski kvantometer, elektronski in optični mikroskop, ultrazvočni aparati, osciloskopi, aparati za merjenje debeline laka in magnetnih lastnosti, analizatorji Leco so za vzdrževanje vsekakor zahtevne naprave.

TELEKOMUNIKACIJE

Dejavnost oddelka komunikacijskih naprav obsega posredovanje telefonskih zvez in faksov, vzdrževanje ISDN centrale, interfonskih in UKV naprav, faksov in telefonskih aparatov, GSM aparatov ter ozvočenja.

Velik del dejavnosti zajema tako vzdrževanje obstoječega telefonskega omrežja kot tudi izdelava novih inštalacij, ki je vezana predvsem na širitev LAN omrežja.

Za zunanje uporabnike, ki so priključeni na telefonsko centralo, oddelek pripravi obračun stroškov za posamezni mesec, določene vrste del pa opravijo tudi za zunanje naročnike.

KLIME IN TEHTNICE

Delo oddelka zajema predvsem vzdrževanje klimatskih in ogrevalnih naprav. Poudarek in glavni del dejavnosti je usmerjen na klimatizacijo kabin na žerjavih in valjavniških ogradjah. Odgovorni smo tudi za periodične preglede akumulatorskih baterij v energetskih postajah in na žerjavih, ki služijo kot pomožni vir napajanja.

Druga dejavnost oddelka je vzdrževanje tehtnic tako za zunanji kot notranji promet. V ta namen ima sekundarne etalone za maso, s katerimi zagotavlja sledljivost in pri tem sodeluje z Uradom za meroslovje – Kontrolno meril.

Oddelke vzdržuje in servisira tu celotno rezalno orodje (plamenske in plazemske pištole) tako za ročno kot avtomatsko rezanje.

V segmentu tehtalnih naprav in rezalnega orodja nudi oddelek tudi zunanji naročnikom.

Delo razširjene službe Procesna avtomatika je dokaj raznoliko, vendar pri realizaciji modernizacije proizvodnih naprav velikokrat sodeluje kar nekaj različnih oddelkov. To se je posebno izkazalo pri realizaciji projekta nove vakuumske naprave in modernizaciji linije CRNO.

Vodja Procesne avtomatike
Dr. Neda Karba

OBISK ROMUNSKEGA VELEPOSLANIKA

2. marca je Acroni obiskal romunski veleposlanik, gospod Victor Chiujedea v spremstvu gospoda Constantina, sekretarja za gospodarske zadeve. Namen obiska je bil pobliže spoznati dejavnost Acronija in se pogovarjati o možnostih sodelovanja z romunskimi podjetji. Romunsko tržišče pločevine se hitro razvija, možnosti sodelovanja se povečujejo.

Gosta sta si ogledala proizvodnjo ter se srečala s poslovodstvom Acronija.

Andrejka Ilenič

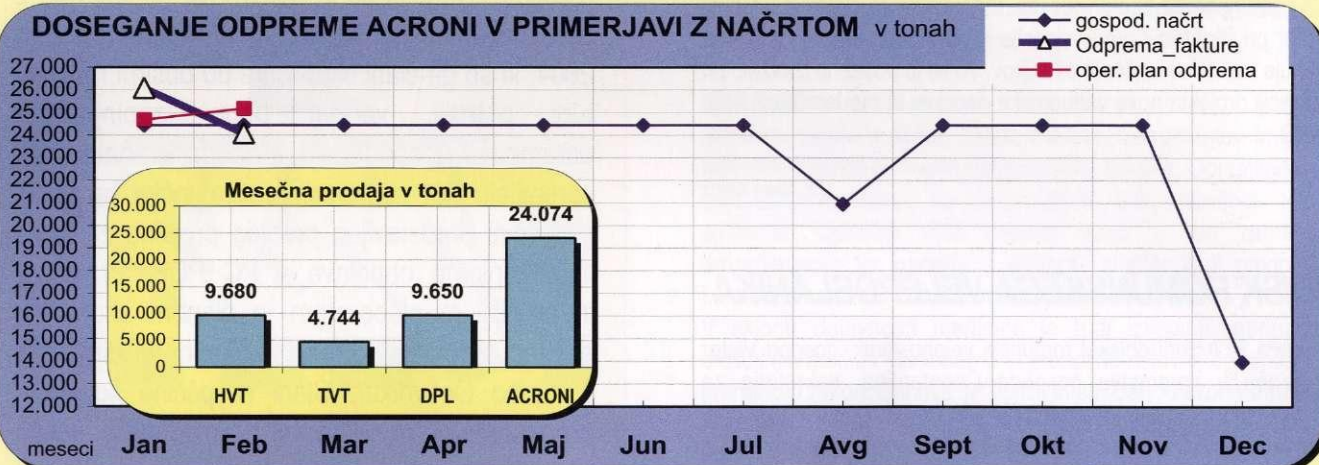
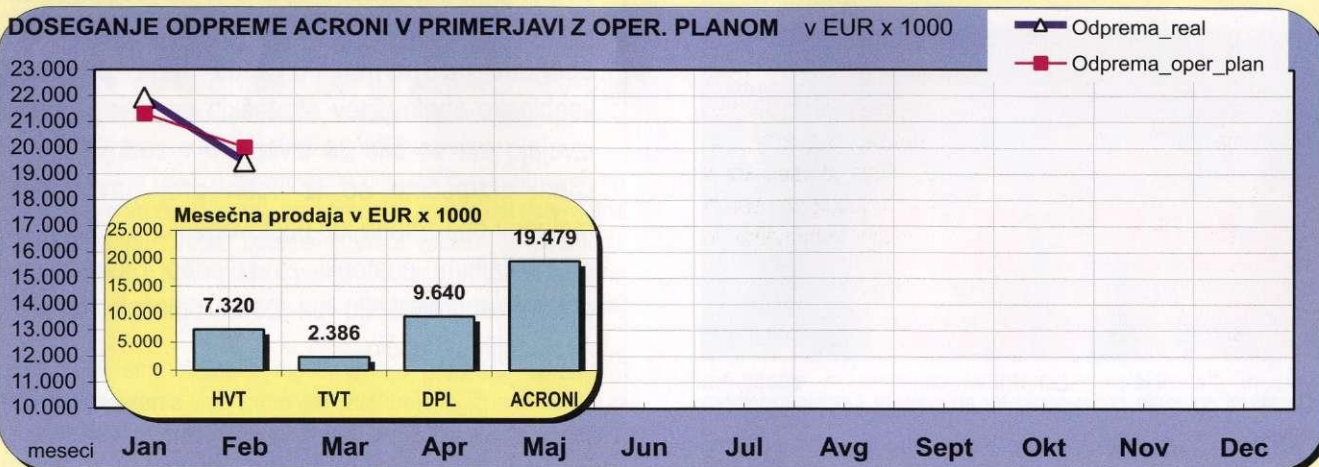
22. REDNA SEJA SKUPŠČINE

18. marca 2004 je bila na sedežu družbe 22. redna seja skupščine družbe. Skupščine so se udeležili vsi trije člani skupščine, predsednik g. Tibor Šimonka in člana g. Boris Pesjak in g. Igor Umek, s strani poslovodstva pa so bili prisotni glavni direktor prof. dr. Vasilij Prešern, namestnik glavnega direktorja g. Ljubo Osovníkar in tehnični direktor g. Branko Banko, Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike ter Petra Filipič Špiler, pravna svetovalka. Razprava na skupščini se je v glavnem nanašala na obravnavo poslovnega poročila za preteklo leto, člani skupščine pa so soglasno ugotovili, da preteklo leto zaradi tržnih razmer za družbo vsekakor ni bilo lahko, vendar je odgovorno poslovodstvo nesorazmerja na trgu surovin in cen proizvodov dovolj dobro spremljalo, da se omenjeno nesorazmerje ni toliko odrazilo na poslovnem rezultatu. Nadalje se je obravnavala nadaljevala z obravnavanjem gospodarskega načrta za leto 2004, ki so ga člani skupščine po obširni razpravi tudi potrdili, vendar bodo izpolnjevanje parametrov gospodarskega načrta kvartalno tudi spremljali. Kot najpomembnejša točka pa je bil skupščini predstavljen predlog projekta za novo linijo toplotne obdelave v PC PDP. Projekt z investicijskim elaboratom je članom skupščine obširno predstavil namestnik glavnega direktorja g. Ljubo Osovníkar. Člani skupščine so bili s predstavitvijo projekta in predvidenimi učinki projekta zadovoljni. Bili so enotni, da gre za zelo pomembno in potrebno strateško investicijo, ki bi Acroniju vsekakor prinesla dodano vrednost, obenem pa pomeni izvedba tega projekta vsebinsko zaokrožitev strateških investicij, ki se izvajajo oz. so bile že izvedene v zadnjih letih. Člani skupščine so iz vseh prej navedenih razlogov dali zeleno luč poslovodstvu, da začne s pripravljalnimi postopki za izvedbo projekta, o dokončnem soglasju pa bodo odločali na eni naslednjih skupščin.

Petra Filipič Špiler

POSLOVANJE V FEBRUARJU

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.					
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA , PROGA																		
JEKLARNA	6.963	6.800	102	4.075	6.700	61	2.091	3.900	54	6.875	11.100	62	2.210	2.500	88	22.214	31.000	72
VALJARNA	5.945	6.880	86	4.417	5.600	79	1.705	3.200	53	6.890	9.020	76	1.980	2.300	86	20.937	27.000	78
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.509	1.500	101	3.069	4.500	68	2.409	2.700	89	411	300	137	797	800	100	8.196	9.800	84
TVT	502	500	100							3.704	3.700	100	501	500	100	4.708	4.700	100
DPL	3.048	3.000	102							4.840	5.000	97	814	700	116	8.702	8.700	100
ACRONI	5.059	5.000	101	3.069	4.500	68	2.409	2.700	89	8.956	9.000	100	2.113	2.000	106	21.606	23.200	93
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.477	1.500	98	4.157	5.000	83	2.666	2.800	95	359	300	120	1.021	1.000	102	9.680	10.600	91
TVT	530	500	106							3.601	3.600	100	612	600	102	4.744	4.700	101
DPL	3.214	3.200	100							5.680	6.000	95	756	700	108	9.650	9.900	97
ACRONI	5.221	5.200	100	4.157	5.000	83	2.666	2.800	95	9.640	9.900	97	2.390	2.300	104	24.074	25.200	96
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	3.075	3.144	98	1.753	2.523	69	1.167	1.228	95	171	143	120	643	640	101	7.320	8.014	91
TVT	918	865	106							1.183	1.183	100	283	286	99	2.386	2.334	102
DPL	7.088	7.041	101							2.136	2.241	95	415	413	100	9.640	9.695	99
ACRONI	11.081	11.050	100	1.753	2.523	69	1.167	1.228	95	3.490	3.567	98	1.341	1.339	100	19.479	20.043	97

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z NAČRTOM v tonah

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z OPER. PLANOM v EUR x 1000

PROIZVODNJA V FEBRUARJU

Glavna značilnost proizvodnje v februarju je začetek testiranja in odpravljanje pomanjkljivosti na dveh zelo pomembnih agregatih: vakumske naprave v Jeklarni in linije za razogličenje v Hladni valjarni. Postopno smo povečevali proizvodnjo teh agregatov, vendar smo zaradi večjih zastojev pri zagonu izdelali manj jekla, kot smo načrtovali, in manj elektroplöčevine za prodajo. Proizvodnja končnih izdelkov je bila zaradi tega samo 21.606 ton. Na račun končnih izdelkov je bila dosežena odprema 24.074 ton.

PC Vroča predelava

Načrt proizvodnje slabov je bil postavljen zelo optimistično, kajti vseboval je dve bistveni predpostavki: neprekinjeno obratovanje jeklarne v času KT ob znižani moči odjema na 35 kW in povečanje produktivnosti naprave VOD zaradi postopnega delovanja obeh naprav VOD. Načrtovali smo proizvodnjo 31.000 ton slabov, od tega 6.800 ton nerjavnih jekel. Izdelali smo le 22.340 ton slabov, ob rahlo prekoračeni količini nerjavnih jekel. Temu primerna je bila proizvodnja v valjarni, ki je znašala le 20.938 ton, ob sorazmerno visoki proizvodnji plošč - 9.682 ton. Poleg pomanjkanja slabov smo v valjarni imeli večdnevni zastoj zaradi zdrsa slaba iz tračnice v potisni peči.

Na področju porabe električne energije nam je uspelo realizirati bistveno znižanje napram prejšnjemu mesecu, saj je bila specifična poraba 522 kWh/tono. Poraba grafitnih elektrod se je znižala na 2,7 kg/tono, izplen slab/vložek pa je znašal 84,58 odstotkov.

V jeklarni smo si zadali zelo optimističen načrt proizvodnje, ki je baziral na predpostavki, da bomo na novi vakumski napravi uspeli v zelo kratkem času realizirati polno proizvodnjo. Kljub velikim naporom sodelavcev na vseh ravneh smo se v tem mesecu soočali z velikim številom drobnih težav, zaradi okvare v kisikarni pa je bila zelo motena preskrba z dušikom, ki je zelo pomemben za nemoteno obratovanje nove naprave. Poleg tega smo imeli še tri daljše zastoje: popravilo 160 tonskega žerjava, sanacija posledic močnega zakuhanja taline v EOP in delni remont sten peči.

PC Hladna predelava

Skupno je bilo izdelano 12.905 ton hladno in toplo valjanih trakov, kar je 1.600 ton manj, kot je bilo načrtovano. Celoten izpad je bil pri proizvodnji hladno valjanih trakov in to na področju elektroplöčevin (dinamo in elmag). Pri dinami smo imeli določene težave z obratovanjem linije CRNO, saj so bile potrebne večkratne ustavitve, kot posledica sinhronizacije delovanja nove in stare opreme. Pri elmagu pa načrtovana količina ni bila dosežena zaradi prepoznega dohoda vložka.

Pri proizvodnji toplo valjanih trakov je bil načrt dosežen (4.708 ton) tako kumulativno kakor tudi po posameznih vrstah izdelkov.

Izplen hladno valjanih trakov je znašal 87,8 odstotka kar je za 0,1 odstotka nad načrtovano vrednostjo. Po posameznih vrstah jekel ni omembe vrednih odstopanj glede na načrtovane vrednosti. Pri toplo valjanih trakovih je rezultat bistveno boljši, saj je dosežen izplen 89,2 odstotka, oziroma 3,3 odstotka nad načrtom. Ta rezultat je posledica neposredne odpreme materiala, namenjenega za Alpos.

Specifična poraba zemeljskega plina je bila za 12 m³/tono višja od načrtovane, in sicer zaradi del pri rekonstrukciji linije CRNO. Prav tako in zaradi istega vzroka je višja tudi poraba električne energije. V februarju so se pojavljale težave z obratovanjem posameznih linij zaradi pomanjkanja vložka. Tako je bilo na CBL-u 220 ur zastojev, lužilna linija SCAP ni obratovala 249 ur in SSAP 75 ur. Še vedno povzročajo težave blokade ležajev ZRM, zaradi tega pa je tudi strošek rezervnih delov narasel. Nastalo stanje rešujemo z dobaviteljem (reklamacija). Končni rezultat bo znan po opravljenih raziskavah blokiranih ležajev.

PC Predelava debele pločevine

Februarska proizvodnja končnih izdelkov je znašala 8.702 ton, s čimer je bil dosežen operativni načrt, proizvedeno pa je bilo 7,8

Pogled z žerjavne proge v PDP.

odstotka več gotove debele pločevine od lanskoletnega februarja. Proizvedeno je bilo 3.048 ton nerjavne debele pločevine, kar predstavlja 104 odstotke operativnega načrta in je v primerjavi z istim obdobjem lani večji za 8,9 odstotka.

Proizvodne težave so se odražale predvsem v pomanjkanju nerjavnega vložka v prvi polovici meseca. Posledica je bila nizka proizvodnja do sredine meseca (35 odstotkov), zaostanek pa so delavci PC PDP z izjemnim delom, večkrat tudi z izredno organiziranimi uspeli nadomestiti.

V času pomanjkanja vložka so bili izvedeni remontni na kalilni peči Ebner, razreznici liniji Sack, peskarski liniji in lužilnici. Na peči Drever je bila uspešno izvedena toplotna obdelava večje količine legiranih jekel, ki so zaradi prednostne proizvodnje nerjavnih jekel in prenikljivosti v zaostanku.

Dosežen izplen v februarju je z 88 odstotki višji od načrtovanega za 0,6 odstotka. Prav tako je za 0,4 odstotka višji od lanskoletnega februarja. Najvišje preseganje načrtovanega izplena je bilo doseženo pri nerjavnih jeklih, in sicer za 1,4 odstotka.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

INTERVJU

Marjana Crnkovič:

»VEDNO ŽELIM DOBRO OPRAVITI ZAUPANE NALOGE.«

S 1. marcem je postala gospa Marjana Crnkovič direktorica nabave. Tudi pred tem je opravljala odgovorno delo kot prodajna managerka na področju, kjer prevladujejo moški. Pravi, da je bilo včasih treba vložiti kar veliko truda, da so jo sprejeli kot enakovredno sogovornico.

Ima dve hčerki, ki sta še osnovnošolki. Navadili sta se že, da mamice občasno nekaj dni ni doma ter da ne pride vedno domov točno ob štirih.

Kje ste začeli svojo poklicno pot?

Pripravištvu sem opravljala na nabavi. Gospod Vinko Alič je bil moj mentor. Takrat sta bili nabava in prodaja združeni v komerciali. Po opravljenem pripravništvu in ob reorganizaciji sem bila dodeljena na izvoz. Najprej sem bila komercialistka, kasneje, ko sem si nabrala že dovolj izkušenj, sem postala prodajna managerka za elektro jekla. 1. marca letos sem bila imenovana za direktorico nabave.

Bi lahko že kaj rekli o načrtih na novem delovnem mestu?

Novo delovno mesto mi predstavlja izziv, čeprav ni nekaj povsem novega, saj sem imela priložnost spoznati nabavno funkcijo z druge strani - kot tisti, ki ponuja, prodaja. Zdaj sem sama kupec in mislim, da mi bodo izkušnje, ki sem jih nabrala kot prodajna managerka zelo koristile. Naj na tem mestu pohvalim prejšnjo direktorico, ki mi je korektno predala posle. Delo nabave je dobro utečeno. Zaposleni so me lepo sprejeli in dobro sodelujemo. Vsak pozna svoje delo, je samostojen. Gradim na zaupanju, ker to pomeni tudi odgovornost. Tudi sama sem takšna. Vedno je moj cilj čim boljše opraviti zaupane naloge. Je pač tako, da danes nihče več ne vpraša, če boš zmogel in kako. Vsi pričakujejo, da boš kakovostno in pravočasno naredil, zato je razumljivo, da je kdaj treba ostati tudi naprej v službi ali pa narediti do konca doma.

O načrtih bi zdaj težko govorila. Podvrženi smo hitrim spremembam, ki se dogajajo na svetovnem trgu. Vsak dan se pojavi kaj novega, zato marsičesa ni mogoče predvideti. Ta trenutek ni lahko. Cene surovin se hitro spreminjajo. Poleg tega bo potrebno marsikaj drugače zastaviti. Čas bo pokazal, če bo potrebno dela drugače porazdeliti in tudi postopke spremeniti, da jih bomo lahko obvladovali.

V zadnjem času smo večkrat lahko slišali (najbrž sta za to kriva oba praznika v marcu), da ženske opravljamo manj odgovorna dela, da počasneje napredujemo ter da smo za enaka dela kot moški slabše plačane; po drugi strani pa, da jih je premalo vključenih v politiko, da nimamo dovolj kandidatke za evropski parlament in tako dalje.

Za Acronijev kolektiv to ne drži, saj smo na področju celotne komercialne zaposlene večinoma ženske, tudi na vodstvenih funkcijah. Pa tudi v službah na splošno je veliko žensk na odgovornih mestih. Isto velja za slovenska podjetja. V svetu in v Evropi, kamor vstopamo, ženske le redko opravljajo takšna dela,

kjer je potrebno odločanje na višjih ravneh. So večinoma operativke ali pa opravljajo administrativna dela, če govorimo o industriji in trgovini. Tudi zaposlenih ni toliko žensk kot pri nas ali v nekdanjih socialističnih državah. Veliko takšnih, ki imajo družine, dela skrajšani delovni čas, mnoge ostanejo doma, ko pridejo otroci. Napredovanje ni odvisno samo od ambicij posameznika, o plačah pa ne morem govoriti, ker ne vem, koliko so plačani moški za enaka dela.

Pa še nekaj o "pompu" okrog ženskih vprašanj in predvsem o kvotah, kar v zadnjem času poslušamo in beremo. Povzročile nam bodo več škode kot koristi. Navsezadnje bo izpadlo tako, da je ženska tam zato, ker mora biti toliko žensk in ne zato, ker je sposobna enakovredno opravljati delo.

Pa vendar - nabavne in prodajne posle večinoma opravljajo moški. So vas sprejeli kot enakovredno partnerko?

Od začetka, dokler se niso navadili, so bili začudeni, da smo na teh

mestih ženske. Na neuradnem delu pri kosilu ali večerji sem večkrat slišala pripombo: "Ja, saj pri vas ste pa same ženske". Pošteno smo se morale dokazovati, da nismo nič slabše pogajalke, da dobro poznamo svoje delo, proizvodnjo in izdelke. Iz lastnih izkušenj lahko rečem, da se moramo bolj potruditi kot moški, da nas sprejmejo kot enakovredne sogovornice.

Vaša prejšnja pa tudi sedanja služba pomeni veliko odsotnosti. Veliko je službenih potovanj, kosil, ki se zavlečejo v pozne popoldanske in večerne ure. Kaj pa družina?

Zdaj bom morala razložiti malo moje zgodovine. Po zaključeni prvi stopnji študija na ekonomiji sem se poročila in rodila prvo hčerko, potem še drugo. Takrat sem bila še bolj začetnica v službi in ni bilo treba tolikokrat na pot. Hčerki sta odraščali, jaz pa sem dobivala zahtevnejše in odgovornejše naloge. Vmes sem dokončala študij na drugi stopnji ekonomije. Vsi skupaj smo se počasi privajali na drugačne obveznosti. Takrat, ko sta bili še zelo majhni in sta me najbolj potrebovali, sem jima lahko posvetila dovolj časa. V tem trenutku se mi zdi bolj pomembno to, da ju naučim samostojnosti ter da se znajmeta, tudi če mene ni doma.

In soprog?

Z razumevanjem sprejemava dejstva, s katerimi se soočava. Tudi on ima takšno službo, da je občasno odsoten več dni. Od začetka mi je bilo težko, z leti pa sem se tega navadila. Na splošno me družina ni nikdar ovirala. "Listki" so postali nekaj običajnega, mobilni telefoni pa so vse skupaj še olajšali. Drug drugemu pomagamo vsak po svojih močeh.

Ženske podpiramo tri vogale. Kako jih zmorete?

Časa resnično skoraj nimam kljub pomoči domačih in obilici gospodinjskih aparatov. Še vedno ostane veliko meni. No, kadar mi teče voda v grlo, najamem čistilko. Poleg moje velike odsotnosti je težava tudi v tem, da sta hčerki vključeni v veliko popoldanskih dejavnosti in smo tako rekoč stalno na poti, tudi ko sem doma.

Imam občutek, da je dan za vas prekratek in vam zase nič ne ostane.

Zelo malo ga je. Rada ga preživim v krogu družine in mi je v veliko veselje, če smo konec tedna skupaj. Privoščimo si kakšen krajši izlet, sprehod v naravo, gremo v hribe, poleti pa na morje. Dopuste preživimo v naši počitniški prikolici, ki jo imamo v Istri. Na morju smo vsi zelo radi. Kadar imam vsega "polno glavo", pa naredim en daljši krog od doma preko Vrbe in golfa nazaj domov, da se ohladim. To mi zelo pomaga. Domov pridem bistveno boljše volje.

Čisto za konec še eno vprašanje. Praznujete 8. marec in materinski dan?

Praznujem 8. marec - ker ima tradicijo. Mož me je peljal na večerjo. Materinskemu dnevu posvetijo več pozornosti v šoli. Takrat me običajno hčerki presenetita s kakšnim svojim izdelkom. Vesela sem, če mi izkažejo pozornost, se me spomnijo. Prav nič pa mi ne pomenijo v zadnjih časih "uvoženi" prazniki, kot je na primer Valentinovo, ker ga do nedavnega sploh nismo poznali.

Gospe Marjani veliko uspehov na novem delovnem mestu, vsem sodelavkam pa iskrene čestitke za 8. marec in materinski dan, čeprav je že malo pozno!

L.M.

V vsakem slučaju spoštujte ženo, ker je bila to
tudi vaša mati.

(Francesco D. Guerazzi)

Bog je ustvaril ženo samo zato, da bi ukrotil
moške.

(Voltaire)

Žena je najlepša napaka narave.

(M. Cowley)

Zame sta samo dve vrsti žensk -
boginje in vratarice.

(Pablo Picasso)

Presojajoč ženske, nikdar ne pomislimo, kako
težko je biti ženska.

(Gerald)

JUBILANTI DELA

10 LET:

DANILO AMBROŽIČ PC PDP

20 LET:

MUHAREM MALKOČ PC HL.PRED.

MUMIN NUHIČ PC PDP

ROMAN TANCAR PTS

ANTON PAPLER TEH. KONTR.

30 LET:

SEJAD GLUHALIČ VP JEKLARNA

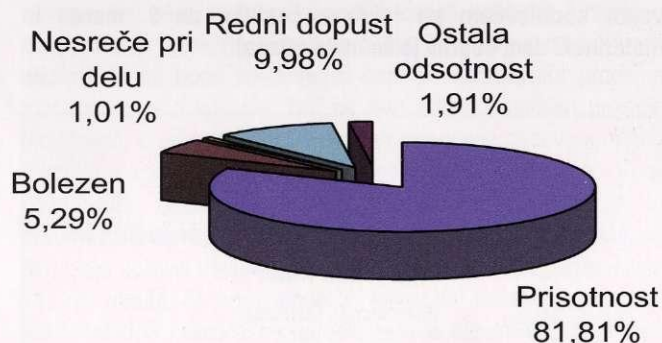
JANEZ PAPLER VP JEKLARNA

HAZIM BABIČ PC PDP

LEDA STOCCA ŠTERN FINANCE

Iskrene čestitke!

ODSOTNOST

V februarju 2004 je bila odsotnost z dela za dobra dva odstotka večja kot lani v istem mesecu. Več je bilo rednih letnih dopustov, nekaj več pa je bilo tudi odsotnosti zaradi bolezni.

Ivanka Mavri

FRANCI MARKELJ - PC Hladna predelava, je 20.2.2004 zaključil izobraževanje ob delu in si pridobil poklic: ekonomski tehnik.

LJUBIŠA PETROVSKI - PC Hladna predelava, je 1.3.2004 zaključil izobraževanje ob delu in si pridobil poklic: elektrotehnik energetik.

FARKO VOJNKOVIČ - PC Hladna predelava, je 28.2.2004 zaključil izobraževanje ob delu in si pridobil poklic: strojni mehanik.

Čestitamo!

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu februarju se je pripetilo 8 poškodb pri delu. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti odsotni z dela 274 delovnih dni, to je dobrih 34 delovnih dni na poškodbo.

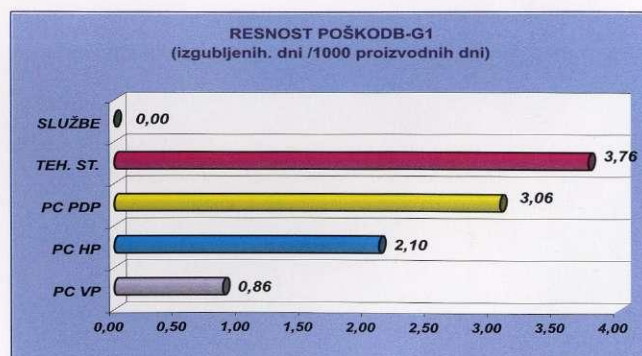

V mesecu februarju 2004 sta se pripetili 2 poškodbi pri delu manj v primerjavi s februarjem 2003.

mesec, leto	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
Februar 2004	4	2	2	0	0
Februar 2003	3	4	2	1	0

Pogostost je ta mesec največja v PC Predelava debele pločevine, sledi VP in v PC HP, v Tehničnih storitvah in službah pa ni bilo poškodb.

Resnost je največja v Tehničnih storitvah, nato v PC PDP, sledi PC HP, ter PC VP.

Franč Pintar

 Pokojninska družba A, d.d.

SPOŠTOVANI ZAVAROVANCI POKOJNINSKE DRUŽBE A!

Preteklo je tretje leto poslovanja Pokojninske družbe A. Nadzorni svet družbe je 11.02.2004 obravnaval oceno poslovanja družbe za leto 2003 ter ugotovil, da je družba poslovala uspešno, saj je izpolnila vse načrtovane cilje.

Do sedaj smo zavarovali 32.400 zavarovancev in zbrali čez 9 milijard tolarjev sredstev. To nas uvršča med največje izvajalce pokojninskega zavarovanja pri nas.

Pokojninsko družbo A so ustanovila ugledna podjetja v korist svojih zaposlenih in drugih zavarovancev. Partnerski odnos lastnikov je naša ključna priložnost za doseganje dobrih poslovnih rezultatov.

Naj vas spomnimo na dve ključni prednosti vašega dodatnega pokojninskega zavarovanja (velja za pokojninska načrta PNA-01 in PNA-02):

provizija za upravljanje z leti pada, v letu 2003 se je znižala z 1,25 % na 1 %, v letu

2004 pa na 0,8 % in bo do leta 2014 dosegla 0,3 % letno, za vaša sredstva in zajamčeni donos jamčijo banke, ki sredstva upravljajo.

Upravljanje sredstev

Ob koncu leta 2003 je 57 % sredstev upravljala Factor banka, 32 % Abanka in 11 % Probanka. 24 % naložb so predstavljali bančni depoziti, 60 % državne obveznice, 14 % ostale obveznice in 2 % naložb delnice. 64 % naložb je bilo v tolarški obliki, 36 % pa v evro obliki. Doseženi donos za zavarovance je znašal 8,33 % (knjigovodsko vrednotenje) oziroma 10,18 % (tržno vrednotenje).

Ključni podatki o poslovanju v letu 2003

V spodnji preglednici so prikazani ključni podatki o poslovanju Pokojninske družbe A v letu 2003, v primerjavi z načrtovanimi rezultati za isto obdobje.

	Realizacija 2002 1	Plan 2003 2	Realizacija 2003* 3	Indeks 3/1	Indeks 3/2
Bruto premije	2.727.248.985	3.168.000.000	3.851.305.396	141%	122%
Odkupna vrednost	4.514.587.617	8.250.922.000	9.085.144.098	201%	110%
Število zavarovancev	26.300	31.500	32.400	123%	103%
Dosežen neto donos	10,75%	7,87%	8,33%	77%	106%
REZULTAT DRUŽBE	31.336.728	37.447.818	39.414.910	126%	105%

Z MESECEM APRILOM UVAJAMO DODATEK NA PRISOTNOST

Prepričani smo, da se vsi zavedamo, kako pomembno je zdravje. Veliko lahko za svoje zdravje naredimo tudi sami. Zdravi zaposleni so za podjetje velik kapital, saj je praviloma učinkovitost na delovnem mestu povezana s psihofizično kondicijo. V vodstvu podjetja smo se odločili, da z mesecem aprilom začnemo stimulirati zaposlene za stalno prisotnost na delovnem mestu. Vsi zaposleni, ki v prihodnjih treh mesecih (april, maj, junij) ne bodo imeli bolniških in neopravičenih zaostankov, bodo dobili pri junjski plači, izplačani v mesecu juliju, dodatek. Ker so delovna mesta v neposredni proizvodnji bolj izpostavljena zdravstvenim tveganjem, se je vodstvo odločilo za različno višino dodatka, in sicer bodo delavci v proizvodnji prejeli 10.000 SIT, delavci na režijskih delovnih mestih pa 5.000 SIT.

Do izplačila dodatka ne bo upravičen delavec, ki je od dela izostal:

- zaradi neplačane dopusta,
- neopravičenega izostanka,
- bolniške (do 30 in nad 30 dni) vključno zaradi poškodbe na delu in izven dela,
- nege in varstva otroka,
- spremstva.

Kot izločilni kriterij za izplačilo dodatka na prisotnost se ne bo upoštevala odsotnost z dela zaradi darovanja krvi.

Enako načelo bo veljalo tudi za naslednja trimesečja. Navedena nagrada naj bi zaposlene stimulirala za boljše skrb za zdravje, predvsem pa za še skrbnejše delo v skladu z varnostnimi predpisi, kar v veliki meri preprečuje poškodbe na delovnem mestu. Nenazadnje pa navedeni dodatek, ki se bo izplačeval tromesečno, pomeni nekoliko »debelejšo kuverto«, kar je še posebno pomembno za delovna mesta z nižjimi osebnimi dohodki.

Ljubo Osovnikar

Podatki za leto 2003 so ne revidirani

V letu 2003 smo z 39 podjetji sklenili pogodbe o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju, poleg tega pa se nam je pridružilo 27 podjetij iz naslova prevzema Pokojninske družbe SKB. Na dan 31.12.2003 smo imeli skupaj 187 veljavnih kolektivnih pogodb o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju.

Kapital

Kapital družbe je na dan 31.12.2003 znašal 868.802.000 SIT.

Pomembnejši dogodki v letu 2003

K Pokojninski družbi A se je v letu 2003 pripojila Pokojninska družba SKB. S pripojitvijo so bili izpolnjeni vsi cilji pripojitve. Vsem prevzetim zavarovancem bomo ponudili brezplačen prehod v pokojninske načrte Pokojninske družbe A (PNA-01 in PNA-02).

Ob koncu leta 2003 smo kandidirali za upravljavca pokojninskega sklada javnih uslužbencev. Izbrani upravljevec je Kapitalska družba, ki pa je morala pred izbiro ključno znižati vstopno in upravljavsko provizijo ter jo tako izenačiti z našo ponudbo.

Tretji upravljevec sredstev zavarovancev Pokojninske družbe A je postala Probanka.

Načrti za leto 2004

Pričakujemo, da se bo v letu 2004 nadaljevalo padanje nominalnih in še vedno tudi realnih obrestnih mer, a z manjšo dinamiko. V letu 2004 bomo izvedli dopolnitev pokojninskih načrtov PNA-01 in PNA-02 tako, da bosta ob enaki ravni varnosti omogočala postopno povečevanje deleža delniških naložb.

Pokojninska družba A je v letu 2003 ob znižani proviziji za upravljanje (z 1,25 % na 1 %) ustvarila dobiček v višini 39 milijonov SIT, kar je na ravni dobička iz leta 2002. Tudi v začetku leta 2004 smo z nadaljnjim znižanjem provizije za upravljanje na 0,8 % izvedli prerezporejanje presežnega dobička družbe v korist zavarovancev.

Zaradi razvojnih možnosti bo Pokojninska družba A začela s postopkom preoblikovanja v Pokojninsko zavarovalnico A, s čimer pa ne bo v ničemer spremenila dosedanje poslovne politike »partnerstva v korist zavarovancev«, zavarovancem pa bo sposobna ponuditi dodatne ugodnosti.

Zahvaljujemo se vam za zaupanje in vas lepo pozdravljamo!

Predsednik uprave Peter Filipič
Članica uprave Karmen Dietner

KONFLIKT - IZGUBA ALI POZITIVNA VZPODBUDA

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Devet stopenj eskalacije konflikta

Za vsako organizacijo, ki se zaveda višine stroškov, povezanih s konflikti, je zelo pomembno, da vzpostavi sistem pravočasnega zaznavanja, identificiranja stopnje eskalacije in reagiranja na konflikte.

Konflikti se razvijajo po naslednjih stopnjah:

1. Razglašenosť - eden ali oba kasnejša involviranca delujeta razglašeno, vendar se ne pogovarjata o razlogih za njune težave. Prihaja do blažjih oblik izražanja agresije, opredeljevanja krivde, omejene negativne komunikacije, do pomanjkljivosti pri sodelovanju. Konflikta se deloma zaveda le ena od obeh strani, kar pa ne pomeni, da je zanj kriva. Zaradi zaznave nastajajočega konflikta se ta oseba slabo počuti in v njej se kopičijo negativna čustva.

2. Razprava ali konstruktiven spor - komunikacija med obema stranema je že prežeta z negativnimi čustvi. Pričenja se tekmovanje in obe strani se trudita doseči prednost. Obe strani branita svojo pozicijo in zaznavata dejstva črno - belo. Ena od strani lahko (v kolikor si upa) načne razpravo o problemu in lahko pride do vzpostavitve normalnega stanja.

3. Prekinitev kontaktov - če je bilo do te faze, sodelovanje med obema stranema še mogoče, pa prihaja v tej fazi eskalacije do motenj pri sodelovanju. Obe strani delujeta tako, da povzročata druga drugi težave, posledica pa je zmanjšanje njune učinkovitosti. Na tej stopnji lahko stranki le stežka rešita spor brez tuje pomoči. V pomoč pri reševanju je usmeritev na skupne interese, povezave in cilje.

Medtem ko lahko sprte strani, spor, ki se nahaja v eni od predhodno navedenih faz, rešijo tudi brez tuje pomoči, pa je možna rešitev spora, ki se nahaja v eni od naslednjih šestih faz, le z vključitvijo nevtralne osebe (spor, ki je v sedmi do deveti fazi pa je mogoče rešiti le z maksimalnim angažiranjem vseh strani).

4. Iskanje zavezništev - sprte osebe začnejo iskati zaveznike, pogosto neodvisno od njihove volje. Oblikujeta se nasprotujoči se skupini, ki se zavedata, da je spor med njimi težko rešljiv. Prvi sprti osebi več ne komunicirata.

5. Razvijanje strategije - sprti skupini delujeta konspirativno, agirata ena proti drugi, si poizkušata škoditi ali ena drugo diskreditirati. Zaradi sovražnega delovanja obe skupini izgubljata svojo kredibilnost. Od te faze so stroški spora zelo visoki, saj udeleženci v sporu večji del svoje energije porabijo za nabiranje prednosti pred nasprotno stranjo. V tej fazi je nujna vključitev strokovnjaka za konflikt management, trenerja, moderatorja ali mediatorja, ki pomagajo sprtim stranem odkriti dejanske razloge za spor in razlike v interesih ter potrebah. Razgovor s posrednikom poteka po naslednjih fazah: vzpostavitev prvega kontakta, odprto srečanje, razgovor z vsakim od vpletenih v spor, skupni sestanki in zaključno srečanje.

6. Odkrita agresija - klima med sprtima stranema je prežeta z agresijo in odprtimi grožnjami. Že davno je pozabljeno, kaj je bil dejanski razlog za spor. Nova dejstva takoj vključijo v staro shemo delovanja. Sodelovanje med skupinama je tako težavno, da se nekateri sami, ali pa pod pritiskom, odločijo najti novo zaposlitev.

7. Vojna - na tej stopnji se obe strani trudita povzročiti nasprotni

strani čim večjo škodo. Udeleženci sprtih strani pričnejo odkrito kršiti pravila in so čustveno v stanju zasledovalne obsedenosti. Skupine, ki so v sporu so sposobne izvajati huje ukrepe, kot bi jih bili sposobni izvajati posamezniki. Spor je možno rešiti le z velikim angažiranjem oseb izven podjetja.

8. Napad - v tej stopnji spora se udeleženci v njem napadajo še pogostejše in odkritejše kot dotlej. Prihaja do vojne živcev, do sabotaž in oviranj, z edinim namenom, uničiti moč nasprotnika.

9. Popolno uničenje - spor vključuje vedno več oseb, nastala škoda je zelo velika in delno nepopravljiva. Osebe, vključene v spor se več ne zavedajo, da bodo z nasprotnikom uničile tudi sebe. Če so bile osebe, vključene v reševanje šele v tej fazi spora, je treba oblikovati novo kulturo reševanja konfliktov ali oblikovati povsem novo strukturo.

Kako preprečiti konflikte?

Kako preventivno ukrepati?

Za preprečevanje konfliktov je treba vzpostaviti kulturo nenapadalnega komuniciranja.

Za preprečevanje konfliktov je treba vzpostaviti kulturo nenapadalnega komuniciranja, za katero so značilne naslednje aktivnosti:

1. Opazovanje: Poslušati je treba izjave ljudi, jih opazovati, spremljati kaj počnejo in s čim napravijo naše bivanje bogatejše ali ne. Namen opazovanja je, da seznamimo opazovane z našimi ugotovitvami, ne, da bi jih presojali ali ovrednotili. Opisati je treba le, kaj kdo dela in, kaj nam je pri tem všeč oz. kaj nas moti.

2. Čustva: Nato je treba povedati kakšna čustva nas prevevajo ob tem opazovanju.

3. Potrebe: V tretjem koraku je treba obrazložiti katere potrebe sprožajo čustva (n.pr.: »Nepravočasna dostava podatkov me jezi, ker me nadrejeni zaradi zamude kritizirajo.«).

4. Prošnja: V četrtem koraku je treba izraziti prošnjo: »Zato te prosim, da mi dostavljaš podatke vsak petek, najkasneje do 12. ure.« Osebi, od katere nekaj pričakujemo, povemo, kakšno je naše pričakovanje oz. s kakšnim obnašanjem bo življenje za oba prijetnejše.

Način nenapadalnega komuniciranja omogoča vzpostavitev takšnih kontaktov s sodelavci, ki razvijajo sposobnost življenja v svet drugih (empatija), pozornega poslušanja (in pravilnega zaznavanja sporočil) ter respektiranje drugačnosti.

Kako preprečiti konflikte?

1. Ločite simptome od vzrokov. Običajno zaznavamo simptome, medtem ko ostanejo vzroki zanje skriti. Ugotovite vzroke in jih odpravite.

2. Razlikujte osebne od stvarnih konfliktov. Stvarni konflikti se običajno odražajo na čustvenem nivoju, medtem ko vpleteni osebne konflikte prikazujejo kot stvarni konflikt. Osebni konflikt boste lahko identificirali s skrbnim opazovanjem komunikacije udeležencev in z razgovorom s posameznimi člani skupine.

3. Pogovore usmerite na cilje. Ne obsojajte in ne razlagajte teorij,

temveč opisujte svoja opažanja. Seznanite udeležence kako se njihovo negativno obnašanje odraža na poslovanje podjetja. Ne poudarjajte ločevanje, temveč združevanje in škodo, ki jo bodo utrpeli.

4. Odkrito ravnanje. Seznanite sodelavce z vašim stilom vodenja in načinom ukrepanja v primeru konfliktov. Obrazložite, da so konflikti normalen pojav in poudarite, da so pobuda za pozitivne spremembe. Prosite sodelavce, naj vedno izrazijo svoja drugačna mnenja, predstave i.p.

5. Srečanja v zvezi s konflikti. Povabite kvartalno sodelavce k izvedbi srečanja: na pano naj zabeležijo vse še nerešene probleme, t.j. točke, pri katerih prihaja do trenj in konfliktov. Nato jih prosite, naj definirajo razloge zanje. Sledi ugotovitev na kakšni stopnji eskalacije je spor in možne rešitve. Zaključite z izdelavo načrta aktivnosti z navedbo prioritet, korakov, rokov in osebnih zadolžitvev.

Konflikt kot priložnost

»Konflikti so priložnosti z bodicami.«

Povsem napačno je gledati na konflikte zgolj kot negativen pojav, s konstruktivnim obvladovanjem jih je možno spremeniti v priložnost. Konflikt namreč odkriva razlike v stališčih, omogoča obravnavo različnih možnosti in je temelj za spreminjanje. Ko pride do konflikta, se je treba vprašati: »Kaj hočete vi in kaj hočem jaz, kaj bi radi dosegli? Kakšne so možnosti za kombiniranje ali kreativno sintezo naših ciljev?« Konflikt omogoča spoznavanje samega sebe ter preveritev in ovrednotenje svojih stališč. V skupinah pa sproži konflikt ločevanje med skupinami ali njihovimi deli, identificiranje članov skupine z njenimi pogledi in utrjevanje homogenosti v skupini ali delu skupine, ki se zavzema za enake cilje. Do konfliktov v skupini pride tudi zaradi tega, ker se člani skupine, ki so v slabšem položaju zavzemajo, da bi izboljšali svoj položaj. Osebe, ki imajo boljši položaj pa se zavzemajo za to, da ga ohranijo in tako prihaja do konfliktov.

Nekateri ljudje zavestno iščejo konfliktne situacije in z njimi povezane težave ter ovire, da lahko kasneje iščejo rešitve in ob tem doživijo zadovoljstvo ter priznanje v skupini.

Interes ljudi za gledanje športnih ali drugih tekmovalnih, konfliktov, v katere se zapletajo navijači, uspešnost filmov, ki prikazujejo konflikte in njihovo reševanje (n.pr. vojaški filmi, konflikti med skupinami v podzemlju i.p.), branje literature, ki opisuje reševanje konfliktnih stanj, opazovalec ali bralec pa ob tem doživlja konfliktna stanja, potrjuje, da brezkonfliktno stanje za človeka ni idealno in da so konfliktna stanja stalen spremljevalec odnosov med ljudmi.

Dobra rešitev konflikta je tista, s katero postanejo vsi udeleženci konflikta, zmagovalci.

Dobra rešitev konflikta je tista, s katero postanejo vsi udeleženci konflikta, zmagovalci. Če sprejmejo vsi udeleženci konflikt kot priložnost za izboljšanje delovanja, ne bo prišlo do trošenja energije zaradi medsebojnih trenj. Ob zavedanju pozitivnih učinkov po odpravi konfliktov se poveča pripadnost zaposlenih podjetju in

zavest, da so vsi v istem čolnu. Ta bo varno dosegel svoj cilj le, če bo med njimi razumevanje. Da bi ga dosegli, pa morajo poleg svojih, upoštevati tudi interese drugih, ter seveda še interese sistema. Ob takšnem izhodišču si zaposleni postavijo naslednja vprašanja: »Zakaj bi mi drugi pomagali doseči moje cilje? Kaj jim lahko ponudim, da mi pomagajo? Kako lahko dosežemo sinergične učinke?« Ko se poizkuša vsak soočiti z realnostjo drugih, pride do vzpostavitve zavesti, da je mogoče konflikte najuspešneje reševati če je obnašanje udeležencev korektno, partnersko in inteligentno.

Pozitivni učinki konfliktov pa so naslednji:

1. Preprečitev zastojev. Če v organizaciji ni trenj, ni vzpodbud za spreminjanje. Konflikti sprožijo postopek preveritve ustaljenega.

2. Sprožitev zanimanja in radovednosti. Konflikti usmerjajo k iskanju rešitev in zato vzpodbudijo interes tudi pri tistih, ki v njem niso udeleženi.

3. Odkrivanje problemov in rešitev. Konflikti opozorijo na probleme in vzpostavijo možnost, za njihovo rešitev. Konflikt omogoči, da dobijo nadrejeni pomembne informacije, kot so:

- v katerih področjih niso jasno opredeljena pravila,
- katere interne postopke je treba izboljšati,
- kje se morajo bolj angažirati (n.pr. zaradi motivacije, pridobivanja povratnih informacij, dogovarjanja o ciljnih i.p.),
- med katerimi člani tima obstojijo razlike;
- kje so naloge nepravilno razdeljene (ali pa razdelitev sprejemajo kot nepravilno),
- kje prihaja do neenakih obremenitev,
- zakaj se učinki kakšnega sodelavca poslabšujejo i.p.

4. Izhodišče za spremembe. Konflikti pogosto vzpodbudijo odkritje poti do rešitev, ki je sicer ne bi uporabili. Problemi vzpodbujajo spremembe, spreminjanje pa zagotavlja možnost za izboljšanje. Konflikti so vzpodbuda za izboljšanje postopkov, učinkov in produktov, sprožijo pa tudi spreminjanje osebnih stališč, njihovih prepričanj in vrednot.

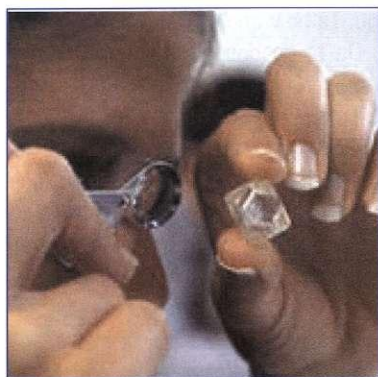
5. Vzpodbuda za samokritiko. Konfliktna situacija prisili udeležence, da ne razmišljajo le o obnašanju drugih, temveč da premislijo tudi lastno obnašanje, pozicije in nazore. Vzroki za trenja opozorijo na šibke točke.

6. Razmejitev skupine. Konflikti zahtevajo oblikovanje stališč. Osebe, vključene v konflikt, izostrijo svoj profil in se medsebojno razmejijo. Socialne vezi se utrdijo. Lahko se oblikujejo nove skupine. Rešitev konflikta bi naj privedla do utrditve pripadnosti skupini.

Naj zaključim z mislijo grškega filozofa Heraklita (*545 - † 480), ki je že pred skoraj 2.500 leti vedel, da so: »Konflikti najboljša vzpodbuda za osebni in družbeni razvoj.«

Otmear Laih, dipl.ekon.

VELIKI UMETNI DIAMANTI, DO SEDAJ NAJTRŠI ZNANI MATERIAL

Izdelati material, ki je trši od naravnega diamanta, je bil že desetletja cilj znanosti. Sedaj pa je skupini ameriških znanstvenikov iz Washingtona (Carnegie Institution's Geophysical

Različno obdelani diamanti.

Laboratory) uspelo izdelati umetne diamante velikosti dragulja, ki so trši od katerih koli drugih kristalov. Hitrost pridobivanja diamantov po tem postopku je do 100-krat večja od hitrosti drugih, do sedaj uporabljenih metod. Postopek odpira popolnoma nov način

proizvodnje diamantnih kristalov za elektroniko, rezilna orodja in druge namene industrijske uporabe.

Da ogljik kristalizira v obliki diamanta, je potrebna ogromna energija. V naravi nastajajo diamanti v jedru zemlje, v globini 150 do 300 kilometrov, kjer vlada temperatura več kot 1000° C in tlak več deset tisoč barov. Pri tem kristali diamanta ne nastanejo v trenutku, temveč rastejo postopno, posamezni atomski sloji ogljika se nalagajo na predhodne sloje. Zato je proces njihovega nastajanja v zelo dolg (nekaj milijard let). Na površje zemlje pa so diamanti prispeli ob vulkanskih izbruhih.

Z uporabo temeljnih raziskav so znanstveniki po eni strani kopirali proces, ki se odvija v naravi, po drugi strani pa so ga nadgradili tako, da poteka pridobivanje diamantov mnogo hitrejšo in traja le še en dan. Posebno hiter postopek rasti kristalov, ki so ga razvili

Brusilna in rezilna orodja z diamantnimi zrnji.

višji od atmosferskega. Ta zaključni postopek izdelave diamantov omogoča doseči ultra visoko trdoto materiala, ki je najmanj 50 % višja od trdote konvencionalnih diamantov.

Da so tako pridobljeni kristali zelo trdi, so ugotovili pri poliranju, ko so iz njih želeli izdelati briljante. Zaradi velike trdote diamantov pridobljenih po novem postopku je prišlo celo do okvare merilne opreme, s katero so trdoto želeli izmeriti.

Povzeto po ASM E-Newsletter, 9/2000.

znanstveniki, sloni na depoziciji ogljika iz parne faze. Pri epoziciji iz parne (plinske) faze bombardirajo mešanico vodika in metana v posebni komori z električno nabitimi delci – plazmo. Plazma sproži kompleksno kemično reakcijo, ki ima za posledico nastanek ogljikovega »dežja«, ki prši na kristalno kal v komori. Ko dospejo atomi ogljika na kal, se atomi razporedijo v enako kristalno strukturo, kot jo ima kal. Ta metoda se uporablja za rast kristalov diamanta premera do 10 mm in debeline do 4,5 mm. Tako nastale kristale v končni fazi izpostavijo obdelavi pri visoki temperaturi pod visokim tlakom, s čimer material dodatno utrdijo. Obdelava traja 10 minut pri temperaturi 2000 °C in pri tlaku, ki je 50 do 70 tisočkrat

Aleš Lagoja

SINDIKALNE NOVICE

IZ SINDIKATA NEODVISNOST

Tudi letos smo se na Sindikalnemu svetu sindikata družbe ACRONI odločili za zakup počitniške enote v Avtokampu Moravske toplice, v terminih od 5. junija 2004 do 5. novembra 2004.

V ceno so vključene storitve: najem 7-dnevnega bivanja za 4 osebe, neomejeno celodnevno kopanje v vseh bazenih kompleksa Termal in Terme 3000.

Napotnico dobite na sindikatu NEODVISNOST. Na napotnici morajo biti navedene vse osebe, ki bivajo v počitniški enoti. V primeru, da je oseb več kot štiri, so samoplačniki kopalne karte, ki znaša za odrasle 2.300,00 sit, za otroke 50 % popust (3 – 7 let) in 30 % popust (7 - 14 let).

Cena 7-dnevnega bivanja v sezoni (junij, julij, avgust, september) je 65.000 sit, v posezoni (oktober in november) je 50.000,00 sit.

Prijavite se na telefon 1218, prednost najema imajo člani sindikata NEODVISNOST, v primeru nezasedenosti pa ostali zaposleni v družbi ACRONI in SUZ.

Sonja Cuznar

IZVLEČKI IZ ŽELEZARJA

št. 1, 2 IN 3/54

Finančno poslovanje ŽJ v letu 1953

Glavni računovodja inž. Lah je na 12. rednem zasedanju DS poročal o finančnem poslovanju podjetja v preteklem letu. Tako je znašal skupni dohodek 8 milijard in 139,5 milijonov dinarjev. Ustvarjen je bil s povprečno 121 delavci in nameščenci - manj, kot je bilo predvideno. Zaradi razlike v količini in cenah je bila prodaja za 2 milijardi in 293,5 milijonov din večja kot pred letom. Celotni dohodek – torej dobrih 8 milijard din – pa je bil razdeljen takole: za plače, presežke in dotacije 797 milijonov din, za investicijski sklad in sklad za samostojno razpolaganje 521 milijonov din, 82 milijonov din je bilo prispevka za socialno zavarovanje, 15 milijonov din prispevka za MLO (Mestni ljudski odbor), 21 milijonov din prispevka za OLO (Okrajni ljudski odbor) in 6 milijard dinarjev za splošni družbeni prispevek. Lani smo v podjetju zaključili za dobrih 657 milijonov din investicij, za investicije v družbeni standard pa je bilo porabljenih 60,5 milijonov din. Iz bilance je razviden tudi presežek plač v višini 57,5 milijonov din, ki bi ga na predlog UO porabili za investicije... Tov. Lojze Božič je k temu še dodal, da je bil lanski družbeni plan presežen za 4,8 %, kar gre pripisati povečani storilnosti dela in obstoječih kapacitet ter boljšemu izplenu. Učinek na moža se je glede na leto 1952 povečal za 7,5 tone gotove proizvodnje. Realizirali smo 93 % pogodb, reklamacije kupcev pa zmanjšali za 40 %. Komisija za pregled letnega poslovanja je na osnovi svojega dela poudarila predvsem iskanje vseh notranjih rezerv pri bodočem gospodarjenju našega podjetja...

Na ekonomske zakonitosti tudi socializem ni (bil) imun

V predalu pisalne mize uslužbenca Personalnega oddelka ŽJ leži 200 prošenj za zaposlitev. Posredovalnica za delo ima štirikrat večje število vpisanih brezposelnih, ki čakajo na kakršnokoli delo – nekateri že leto ali več. Iskalci so predvsem mladoletniki, nekvalificirani in ženska delovna sila... Neke absolutne rešitve te težave si ne moremo zamisliti, saj je na sedanjí stopnji našega družbenoekonomskega razvoja takšen pojav normalen, mogoč, nujen in tudi opravičljiv. Preživeli smo obdobje upravnoadministrativnih ukrepov, s katerimi smo delovno silo po planu razporejali na vsa mogoča in nemogoča delovna mesta. Za nami je sistem ekonomskega pritiska za dotok delovne sile s podeželja, ki je bil v svojem času nujen in pozitiven. Danes pa se stvari normalizirajo in z razrednega stališča obravnavajo drugače. Ob vprašanju, kako v novih pogojih reševati problematiko zaposlovanja, s posebnim poudarkom na brezposelnih, je možnosti za pridobitev delovnih mest več. Prva je vsekakor v novih investicijah, druga v reorganizaciji proizvodnega procesa in večanju izbora proizvodov, nadalje s širitvijo komunalne in uslužnostne dejavnosti in glede na dano situacijo predvsem v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, ki je vse preveč zapostavljeno. Z večjo mero iznajdljivosti, razgledanosti in odločnosti bi lahko pri zbiranju in usposabljanju za poklice občutno zmanjšali število brezposelnih in nekvalificiranih delavcev ter vsaj delno odpravili pomanjkanje strokovnih kadrov v posameznih panogah.

Za dvig strokovnega kadra v železarni

Po sklepu UO ŽJ dne 17.09.1952 sta prišli MIŠ (Metalurška industrijska šola) in Metalurški delavski tehnikum s 01.01.1953 pod okrilje ŽJ kot ustanoviteljice. MIŠ deluje kot redna šola in vzgaja učence skozi triletno dobo v kvalificirane delavce železarskih in industrijskih poklicev. V lanskem šolskem letu jo je obiskovalo 262, uspešno zaključilo pa 84 učencev. Metalurški delavski tehnikum skozi štiriletni učni program vzgaja slušatelje v srednje strokovne uslužbenke metalurške stroke. Lani ga je obiskovalo 66 starejših učencev – delavcev, od katerih je 24 diplomantov odšlo v proizvodnjo z nazivom »diplomirani metalurški tehnik«. Poleg rednih šol pa Železarna organizira tudi številne seminarje in tečaje, ki jih je bilo v preteklem letu 20 in jih je obiskovalo 819 delavcev in nameščencev. Namen takšnega usposabljanja je dvigniti raven znanja in pripraviti tečajnike za dosego kvalifikacij in visokih kvalifikacij. Tečaj je povprečno trajal štiri mesece, srednja ocena vseh pa je bila 3,8. Usposabljanje je uspešno opravilo 745 tečajnikov. Izpit za kvalificiranega delavca je lani opravilo 126 od 153 slušateljev, visoko kvalifikacijo pa je pridobilo 80 od 88 kvalificiranih delavcev.

Naši hokejisti na državnem prvenstvu

Hokej na ledu je ena najuspešnejših športnih panog na Jesenicah in ima med prebivalstvom veliko pristašev. Od ustanovitve kluba so igralci in uprava dobro delali, sedaj pa so že dosegli uspehe, ki dajejo upati, da bodo v prihodnje igrali vidno vlogo v slovenskem in jugoslovanskem merilu. Kje so že časi, ko so si iz najskromnejših sredstev sami izdelovali športno opremo in udarniško gradili drsališče?! Prav iz te požrtvovalnosti in vztrajnosti so zrasli prvi uspehi: že v drugem letu svojega obstoja so resno ogrožali republiškega prvaka Ljubljano.

Letošnje (1954) slovensko prvenstvo pa imajo naši hokejisti že »v žepu«. Najprej so z 2 : 1 premagali najmočnejšega nasprotnika Ljubljano, nato pa so se s 34 : 1 po vrsti »znesli« nad preostalimi klubi: Kladivarjem in Celja, Železničarjem iz Maribora, Partizanom iz Brezic in Papirničarjem iz Vevč.

Z osvojitvijo republiškega naslova so se uvrstili na državno prvenstvo. Nanj so se deset dni pripravljali v Avstriji, kjer so odigrali nekaj tekem z njihovimi najmočnejšimi moštv. Uprava kluba pa jim je priskrbela tudi preizkušene trenerja in večletnega avstrijskega reprezentanta g. Eggerja, sicer člana KAC iz Celovca.

Na prvenstvu Jugoslavije v Beogradu so nas naši hokejisti ponovno prijetno presenetili. Osvojili so drugo mesto z osmimi točkami in samo enim porazom proti dolgoletnemu državnemu prvaku Partizanu. Ob uspehih jim iz vsega srca čestitamo in želimo, da bi bil to korak k novim zmagam in dvigu športnega ugleda železarskih Jesenic.

Zdravko Kovačič

Aktualni paroli takratnih dni

Delovna disciplina, strokovna usposobljenost in zavest dolžnosti, ki jih imamo do socialistične skupnosti, naj bodo tudi Tebi sredstva za dvig proizvodnosti!

Dokaži svojo pripravljenost in delavsko zavest pri odstranjevanju vseh posledic škode, ki smo jo utrpeli zaradi pomanjkanja energije!

JAVORNIŠKI ROVT

(ob izidu knjižice)

Občina Jesenice vsako leto ob občinskem prazniku organizira kviz o poznavanju domačega kraja, na katerem sodelujejo vse osnovne in srednje šole v občini. Tokrat je bila tema Javorniški Rovt. Da bi se učenci in dijaki lahko pripravili na kviz, je Gornjesavski muzej Jesenice pripravil tekstovno in slikovno gradivo ter vprašanja. Srednja šola Jesenice pa je gradivo in vprašanja računalniško uredila za nemoten potek prireditve. Besedilo o Javorniškem Rovtu (za nižjo in višjo stopnjo), ki sem ga napisal, so najprej razmnožili in razdelili med učence, kasneje pa v 500 izvodih izdali v knjižici. Ker sem sam sodeloval pri kvizu le kot pisec in pripravljaec besedil, ne pa kot organizator kviza, naj mi bo dovoljeno, da napišem nekaj besed o knjižici.

Knjižica obsega 40 strani, v njej pa je 42 črnobelih in barvnih fotografij, ki so jih večinoma prispevali domačini in domači fotografi. Zanj sem imel le slaba dva meseca časa, zato sem si predvsem pri fotografskem gradivu pomagal s starejšimi fotografijami iz muzejskega fotoarhiva in tistimi, ki so mi jih velikodušno posodili nekateri domačini in fotograf Andrej Malenšek. Vsebina je razdeljena na več poglavij: Uvod, Prvi naseljenci, Rudarstvo in železarstvo, Nastanek naselja, Življenje na rovtih, Osnovna šola, Druga svetovna vojna in čas po njej, Pristava, Zoisov park, Gasilski dom in ustanovitev Gasilskega društva, Vodna zajetja potoka Javornik in HE Javorniški Rovt, Javorniški slapovi in Dom Trilobit. Prvi del knjige govori o nastanku naselja, o prvih naseljenicah, ki so že ob koncu 16. stoletja zgradili

France Krajcar: Skednjačeva domačija, 1949, olje.

prve domačije, o njihovem življenju na rovtih in o njihovih prizadevanjih za preživetje, drugi del pa je posvečen naravni in kulturni (predvsem tehniški) dediščini, ki je je prav v Javorniškem Rovtu v izobilju.

Leta 1602 je imelo naselje tri kmetije in eno kajžo, v 19. stoletju pa je bilo v naselju že 25 hišnih števil. Domačij so se oprijela domača imena, ki so se kljub zamenjavi gospodarjev ohranila do danes (Suhar, Jencelj, Skednjač, Noč, Kajžnik, Lenč, Miševc, Mihelj, Vrvač, Mišišnik, Zimovc, Šronc, Mokerl, Kladnik, Bogman, Jur, Vrban, Kogovšek in Žvab). Samo pri eni od najstarejših in največjih kmetij sta gospodarjev priimek in hišno ime še danes enaka – Noč, pri ostalih sta se priimek in hišno ime že zdavnaj razšla. Priimek Noč je bil poleg Smoleja ter Razingerja najbolj značilen za naselje in tudi najpogostejši. Kmetije so bile zgrajene v alpskem slogu, ki je bil značilen za karavanška naselja. Življenje domačinov je bilo najprej vezano na rudnike v "starih jamah" v Lepeni in pod Belščico, kasneje pa na fužinarske (železarske) obrate ob plavžu na Javorniku. Seveda pa je oddaljenost in težka dostopnost do doline pogojevala, da so domačini ukvarjali s kmetijstvom, gozdarstvom, živinorejo in sadjarstvom.

Danes naselje spreminja svojo podobo, saj so nekateri kmetje zaradi zmanjšane obsega kmetovanja in živinoreje veliko svojih travnikov prodali novim naseljencem za počitniške in stanovanjske hiše. Tako ima danes naselje 114 hiš in 189 prebivalcev. Kljub temu, da se je arhitektura alpskih hiš že skoraj povsem izgubila, pa se je na domačijah, podstrešjih in skednjih ohranilo veliko kulturne dediščine, ki jo domačini še vedno hranijo kot spomin na svoje prednike.

Naselje je znano tudi po tehniški (ostanki rudnih jam in fužinskih peči, jezervar, cevovod za javorniške valjane in hidroelektrarna Javorniški Rovt) in predvsem po naravni dediščini. Te je v izobilju ne samo okoli planinskega doma Pristava, kjer so pred nekaj leti uredili Zoisov park (v spomin na botanika Karla Zoisa), ampak tudi na številnih rovtih, na katerih maja zacvetijo ključavnice, v gozdovih in planinah s številnimi visokogorskimi živalmi, pa predvsem na potoku Javornik, ki je svojo pot urezal v ozko sotesko s številnimi slapovi, od katerih so nekateri visoki tudi do deset metrov. Javorniški Rovt je že v 19. stoletju postal znan tudi po številnih najdbah fosilov (okamenelih rastlin in žival).

Ob zbiranju gradiva za besedilo se je nabralo veliko spominskih zapisov in ljudskega izročila, ki zaradi omejenosti stroškov za tisk ni moglo dobiti mesta v knjižici. Da bi bila zgodba o naselju celovita, bi bilo treba zbrati še hišne arhive in pričevanja

Javorniški Rovt z Boncle. (Foto: Andrej Malenšek)

domačinov, kar bi dalo pisanju celovitejšo podobo. Za to pa je potrebno imeti več časa, kot ga je bilo tokrat.

Pisanje ima namen postaviti neko osnovo za nadaljnje zbiranje in obdelovanje zgodovine kraja, ki je v preteklosti živel nekoliko v senci sosednje Planine in se je zato o njem tudi manj pisalo.

Knjižico posvečam naselju, kjer živijo "čvrsti, zdravi, močni in vztrajni ljudje" (Valvasor) in njegovi dediščini, ki kljub velikim spremembam ponosno ohranjajo spomin na svoje prednike in nekdane čase.

Zahvala za izid velja predvsem Občini Jesenice, ki je knjižico založila, in vsem tistim, ki so s svojim spominskim in fotografskim gradivom pomagali pri njenem nastanku. Dobiti jo je moč na Občini Jesenice, v Gornjesavskem muzeju in v pisarni TIC na Jesenicah.

Avtor Tone Konobelj

IGRA SVETLOBE NA SLIKAH ANE MLEKUŽ VIŠNAR

"Slikarka Ana Mlekuž Višnar je otroštvo in mladost preživela na Jesenicah. Izhaja iz umetniške družine z bogato slikarsko tradicijo. Slikarka

Ana Mlekuž Višnar je članica jeseniškega Dolika in Društva likovnikov Ljubljana. Živi in ustvarja v Mojstrani.

Na njenih slikah si realnost in domišljija podajata roki. Vsaka njena slika je del zgodbe, morda povezana s čustveno izkušnjo. V ustvarjanju uživa, s svojimi slikami hoče biti drugačna in je kot taka v našem prostoru že razpoznavna. Da bi spoznali njeno dušo,

Ana Mlekuž Višnar

Z igranjem na flavto je odprte razstave popestrila Ines Tomič, učenka Osnovne šole Koroška Bela.

upanje, nemir in njeno zgodbo morate znati gledati, iskati in najti: svetlobo v nevihti, upanje, skrivnost vetra, poljub oblakov, podobo raja, nebeški ples, skrivnostno dolino, divjino strasti, meglice, ki se razblinjajo...

Slikarka se je večkrat predstavila s samostojnimi razstavami in sodelovala na več kot sto skupinskih razstavah doma in v tujini. Za svoje slike je prejela več priznanj in nagrad. Na temo sodobna likovna ustvarjalnost je v Velenju prejela priznanje v okviru projekta "Zlata paleta 2003", na mednarodnem ex-temporu v Žetalah pa 3. nagrado strokovne žirije."

Tako so o slikarki zapisali kritiki. Igro svetlobe na njenih delih si lahko ogledate še v prvem tednu aprila, potem bo mesto odstopila drugemu umetniku. Naslednji mesec se nam bosta na skupni razstavi predstavila domačin Branko Čušin z akvareli in miniaturnimi ter Borut Razingar - zbiratelj mineralov in poldragih kamnov.

Vljudno vabljeni na ogled!

L.M.

NOVA ZELANDIJA

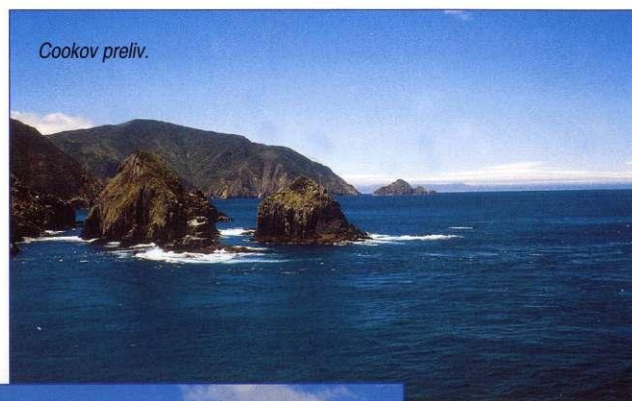
Jugovzhodno od Avstralije, v južnem delu Tihega oceana sta otoka, ki ju imenujemo Nova Zelandija. Poleg dveh glavnih otokov, Severnega in Južnega, obsega še nekaj okoliških otokov in otočij. Okoli 1600 km dolga in do 200 km široka dežela dolgega belega oblaka leži na stiku tihoceanske in indoavstralske litosfere, na katerem so nastali mlado nagubano gorstvo Južnih Alp in vulkanski pojavi na Severnem otoku. Severni in Južni otok loči do 23 km širok Cookov preliv, ki je nastal ob prečnem prelomu šele v pliocenu.

V severnem delu Severnega otoka je podnebje subtropsko z milimi zimami in toplimi poletji ter enakomerno razporejenimi padavinami. Preostali deli Nove Zelandije imajo zmerno toplo oceansko podnebje, na skrajnem jugozahodu pa že prihaja v subantarktično. Zelo velike podnebne razlike so med zahodno stranjo Južnega otoka, ki je izpostavljen zahodnim vetrovom, z večnoma oblačnim in deževnim vremenom in zavetno vzhodno stranjo z manj padavin in mnogo več sončnega vremena.

Najrodovitnejša tla so v obalnih ravninah in ob spodnjih tokih večjih rek. Na Severnem otoku je naravno raste subtropski zimzeleni gozd z drevesnimi praprotni in ovijalkami. Na Južnem otoku je zahodna stran pokrita z iglastimi in bukovimi gozdovi, vzhodna stran pa je zaradi sušnosti stopa spremenjena v obsežne negovane pašnike.

Otoke naseljuje okoli 3,8 milijone prebivalcev. Večina je belcev (74 %), Maorov je 15 %, ostali so Polinezijci in Azijci. Po verski pripadnosti je anglikancev 21 %, prezbiterijcev 16 %, katoličanov 15 % in metodistov 4 %.

Večina prebivalstva živi v mestih ob obali, notranjost pa je redko poseljena. Do konca 19. stoletja je več prebivalcev živelo na Južnem otoku. Tja je bilo zaradi dolgotrajnih vojn z Maori na Severnem otoku tudi usmerjeno priseljevanje iz Evrope. Od leta 1880 pa se je število prebivalcev Severnega otoka povečevalo hitreje kot na Južnem otoku. Prvi prebivalci Nove Zelandije so bili Maori, ki so prišli iz Polinezije verjetno že v 8. stoletju. Bili so lovci, nabiranci gozdnih sadežev ter so se preživljali predvsem z lovom na velike moe. Moe so spadale v skupino ptičev in so bile podobne današnjim nojem. V višino so merile do 3 metre in tehtale do 250 kg. Sedaj ne živijo več, saj jih je človek popolnoma iztrebil. V 14. stoletju je prišla na otoke druga skupina Maorov. Ti so se začeli ukvarjati s kmetijstvom in bili glavni nosilci maorske kulture. Evropejci so jo odkrili pred približno 350 leti, ko je holandski pomorščak Abel Tasman iz Avstralije na poti proti jugu naletel na nov otok. Imenoval ga je po eni izmed pokrajin v svoji domovini. Ker so mu Maori pojedli nekaj članov posadke, mu ni bil več všeč in se je odpravil naprej. Kasneje so prišli Angleži, ki so prinesli s seboj bolezni in puške, kar je maorsko prebivalstvo v medsebojnih vojnah skoraj iztrebilo. Naseljevanje iz Avstralije in Evrope se je začelo pozno, šele v prvi tretjini 19. stoletja. Število prebivalcev je raslo zelo počasi, dežela se je borila z revščino.

Cookov preliv.

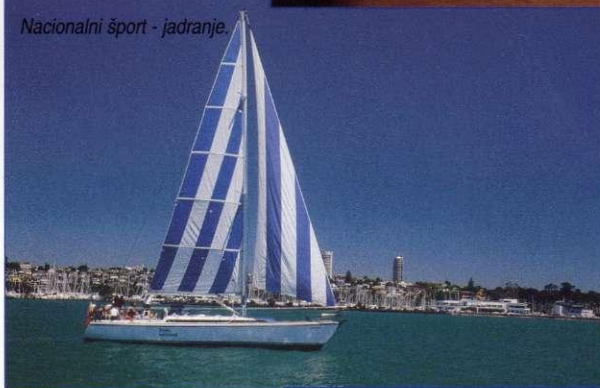
Halminton.

Kot britanska kolonija in kasneje dominion je imela slabe možnosti za razvoj, uspešno pa je morala sodelovati v raznih vojnah in v prvi svetovni vojni imela velikanske izgube. Muzej v Aucklandu in nekatera vaška pokopališča so zanimive, a žalostne priče teh dogodkov.

Maori, avtohtoni prebivalci, ki so bili skoraj iztrebljeni, za kar so temeljito poskrbeli tudi sami z medsebojnimi vojnami, so danes v določenem vzponu, posebno od leta 1995, ko sta predsednik vlade in maorska kraljica Te Arikuiui podpisala prvi sporazum o vrnitvi 15.400 ha odvzete zemlje maorskemu plemenu Tainui, za nekaj ostale zemlje pa so dobili odškodnino. To naj bi bil začetek odpravljanja krivic, ki so jih beli priseljenci v preteklosti storili Maorom in naj bi pripomoglo k zmanjšanju napetosti med staroselci in priseljenci.

Nova Zelandija je gospodarsko visoko razvita država, predvsem na podlagi izvozne usmerjenega kmetijstva. Prevladujejo velike specializirane kmetije v zasebni lasti. Najpomembnejša je živinoreja, predvsem mlečna ter mesna govedoreja in

Nacionalni šport - jadranje.

Auckland.

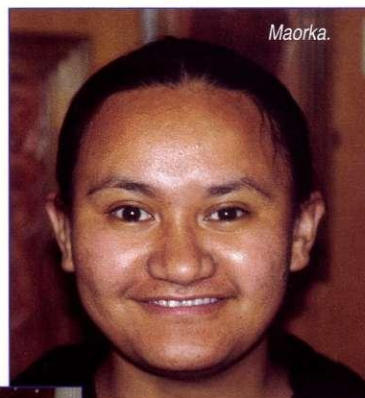

Kraljevi pingvini.

Modro jezero.

Zelo navdušeni smo bili nad mestom Rotorua, ki leži ob istoimenskem jezeru. Na prvi pogled je to povsem običajno mesto, vse dokler se ne znajdemo v nevidnem oblaku žveplenega smradu. Za smrad je krivo tisoč brbotajočih geotermalnih izvirov, ki so vsepovsod. Pozitivna stran tega je, da

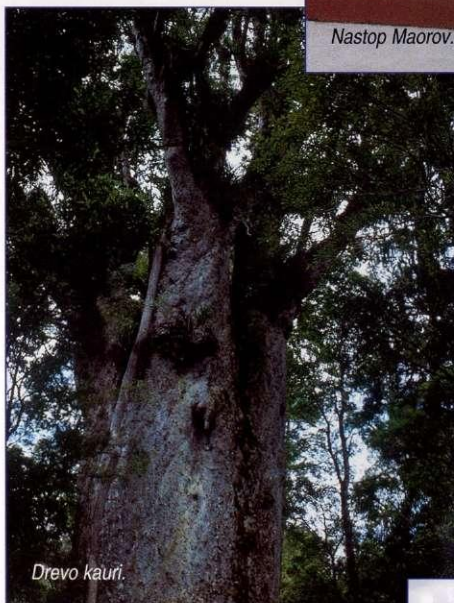

Maorka.

ovčereja. V zadnjih letih pa se je uveljavilo tudi gojenje jelenov in koz. V nasprotju z živinorejo je poljedelstvo izrazito usmerjeno na domači trg. Zlasti v Canterburyjski ravnini pridelujejo žito, krompir in povrtnino. Na Severnem otoku se je razširilo pridelovanje vseh vrst sadja in tudi vinogradništvo. Gospodarski pomen imata tudi ribištvo in gozdarstvo. V devetdesetih letih pa je postal najpomembnejši vir deviz turizem, ki mu država namenja izredno pozornost. Obiskovalce najbolj privlačijo naravne lepote, gore, jezera, reke, gejziri. Redko poseljena dežela ponuja veliko možnosti za različne vrste avanturističnega turizma, planinarjenje, kolesarjenje, smučanje, športni ribolov ter športe na divjih vodah. Samo ime »Dežela dolgega belega oblaka« je dobila po nenavadnih dolgih belih oblakih, ki jih pri nas ni videti. Maorsko ime za Novo Zelandijo je »Aotearoa«. Glavna jezika sta angleščina in maorščina, plačilno sredstvo pa je novozelandski dolar.

Na Severnem otoku smo si v mestu Matakoha najprej ogledali muzej, v katerem je prikazano vse o drevesih kauri. V živo smo jih videli v gozdnem rezervatu Waipova na površini 91 km². Kauri je drevo, ki raste samo na severnem koncu Nove Zelandije. Drevo je ogromno, kosa se lahko z največjimi na svetu. Les je menda odličen, zaradi kauri smole pa so drveli na otok s celega sveta. Največji kauri se imenuje Tane Mahuta in meri v višino 51,1 m, količina lesa znaša 244,5 m³, star pa je okoli 2000 let.

Edino velemesto v Novi Zelandiji je Auckland, ki ima več kot milijon prebivalcev. Mesto je tudi gospodarsko središče na Severnem otoku in se razprostira na ozkem pasu med zalivoma Manukau in Waitemata. V mestu smo si ogledali akvarij Kelly Tarton/s in antarktični svet. Povzpeli smo se tudi na najvišji stolp južne poloble, ki je visok 380 m, urejeno mesto za ogleda pa je na višini 192 m. S stolpa smo imeli čudovit pogled na mesto, ki je posejano z nešteto malimi vulkani, ki služijo kot veliki mestni parki in razgledne točke. Z zanimanjem smo si ogledali tudi leseno cerkev sv. Štefana iz leta 1856, muzeje transporta in tehnologije, pomorski muzej ter Aucklandski muzej. Za konec pa smo se odpeljali v največjo marino Westhaven, kjer smo si privoščili jadranje.

Drevo kauri.

Nastop Maorov.

ima vsaka hiša lastno vrtino za centralno ogrevanje in lastno mini verzijo toplic. Vse te smrdeče vode, ki privrejo iz globin, so seveda polne vseh mogočih mineralov ter imajo poleg zdravilnih lastnosti v sebi tudi celo mavrico. V bližini mesta je narodni park, v katerem smo opazovali številne novozelandske ptice in druge živali v njihovem naravnem okolju. Atrakcija je bil seveda kivi. To so neleteče ptice nenavadnega videza. So brez repa in imajo čokato telo, prekrito z mehkim dlakastim perjem ter tanek ukrivljen kljun. Te

nočne ptice živijo le na Novi Zelandiji, vendar je tudi tam ogrožen njihov obstoj zaradi izsekavanja gozdov.

Mesto Rotorua je tudi središče popularizacije maorske kulture. Mi smo si ogledali park, kjer so bile razstavljene tipične hiše Maorov in njihova kultura. Zvečer pa smo se odpeljali v maorsko vas, kjer smo uživali v predstavi Maorov, oziroma predstavitve življenja Maorov pred prihodom belcev. V predstavi, ki se imenuje »Maioara«, smo doživeli prekrasen večer, uživali v maorskih plesih in pesmih ter zaključili večer z njihovo pojedino »hangi«. Naučili pa smo se tudi pozdravljati v maorščini. Njihov pozdrav je Kia-Ora in to naj bo tudi moj pozdrav vam do naslednjic.

Se nadaljuje.

Tone Kelbl

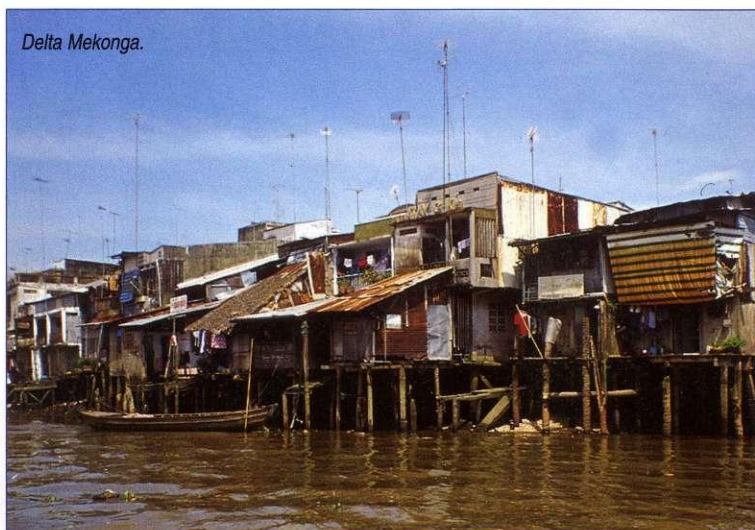

Geotermalni izvir.

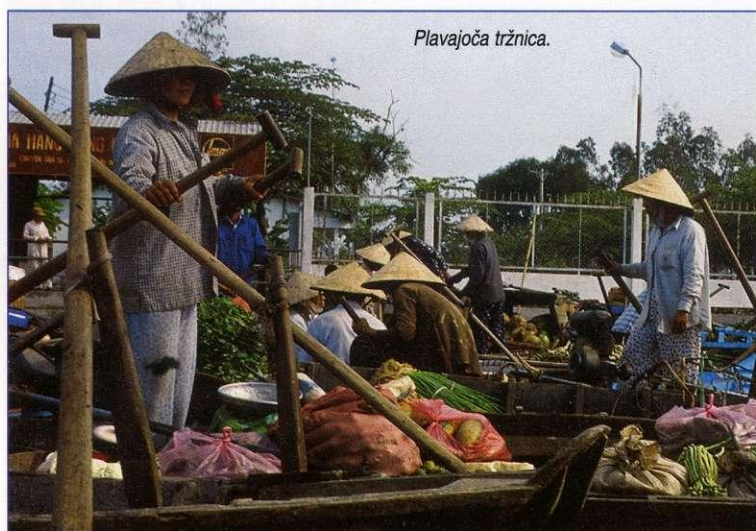
IZ MIROVE POPOTNE TORBE

Mekong delta

Področje na jugu je dobilo ime po reki Mekong. Reka v monsonu naraste in poplavlja, prinaša pa tudi rodovitno prst, ki služi za gojenje riža. Česar reka ne poplavi, so naredili ljudje z vodnimi kanali. Večino pridelanega riža prebivalci pojedjo, nekaj pa ga po posebnem postopku predelajo v papir, ki ga tudi pojedjo. Del papirja predelajo v rezance, ki jih kuhajo v juhah. V reki lovijo ribe, perejo perilo, pomivajo posodo, se kopajo in opravljajo potrebo, vodo uporabljajo za kuhanje jedi. Na reki so tudi floating village (plavajoče vasi) - barake na sodih, in Floating markets (plavajoče tržnice), najbolj sta poznani Coi Rang in Phong Dien, na katerih prodajajo vse od sadja, zelenjave pa do goriva za čolne. Turiste prevažajo po reki z dolgimi in ozkimi čolni na motorni pogon, domačini pa največkrat veslajo na roke, obenem pa imajo spremljevalca, ki meče vodo iz čolna. Veliko je tudi večjih ladij, ki

Delta Mekonga.

Plavajoča tržnica.

prevažajo fini pesek za gradnjo. Veliko ladij nasede, ker so preveč natovorne, vodostaj pa je precej nizek. V delti je več otokov. Najbolj poznani so otok kokosovega oreha (izdelujejo čudovite kokosove karamele), otok čebel, otok ribičev. Poznane so tudi kačje farme, kjer gojijo kače za kulinarične namene. Poznane so tudi snake wine: kače spravijo v steklenice in jih zalijejo z riževim žganjem. Baje je ta pijača zelo dobra za jetra. Tudi sam sem jo poizkusil, pa mi je postalo zelo vroče, kot da bi bilo zunaj 60⁰ C. Veliko je tudi sadovnjakov in čudovitega tropskega sadja. Po dveh dneh sem čudovite ljudi in pokrajino, ki me je očarala, žal zapustil in se vrnil nazaj v Saigon.

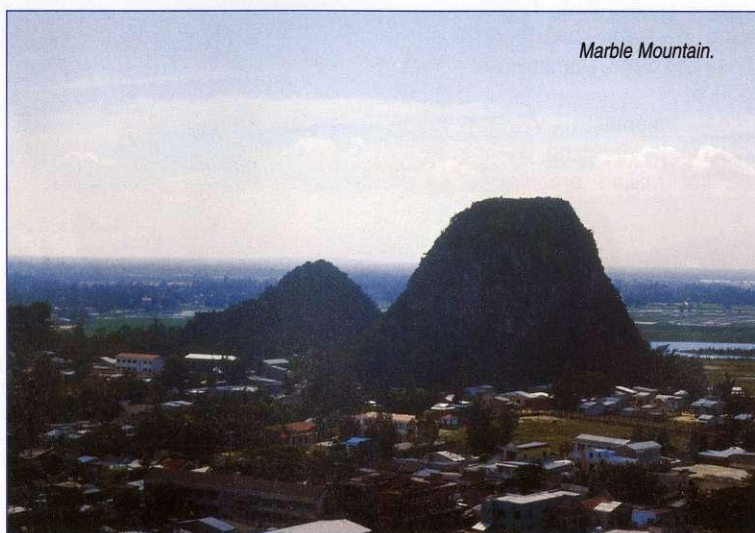
Danang - Hoi An

Po 19-urni vožnji z nočnim vlakom sem prispel v Danang, četrto največje mesto, ki ima prijetno tropsko klimo skozi vse leto. Ogledal sem si muzej na prostem, kjer so razstavljene najlepše skulpture iz obdobja Cham. V bližini sem obiskal tudi Marble mountain, otočke iz marmorja, ki predstavljajo

pet elementov vesolja. Po vrsti si sledijo Thuy Son (voda), Moc Lon (les) Hoa Lon (ogenj), Kimi So (železo in zlato) in Tho Lon (zemlja).

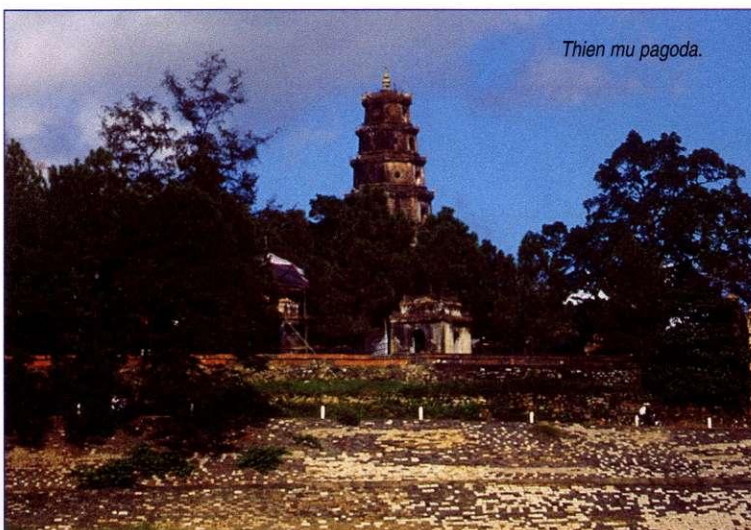
Največji in najbolj obiskan je otok vode. Romarji ga množično obiskujejo ob polni luni. Pod vrhom je pagoda Linh Ong. Sam sem se povzpel prav na vrh, od koder je čudovit razgled na China Beach, ki je bila moja naslednja postaja. Poznana je iz nekaterih ameriških nadaljevanj, predvsem pa so tu med vojno "dopustovali" ameriški vojaki. Vsa obala je čudovita, iz finega peska, valovi pa so visoki, zato je plavanje od obale dokaj nevarno.

Ob mojem obisku je plaža bolj samevala. Bilo pa je veliko otrok na izletu in srečanje z njimi je bilo prav zanimivo, predvsem pa njihova izgovorjava slovenskih besed. Popoldne sem prispel v mistični Hoi An, čigar nastanek je povezan s trgovanjem s Kitajci, Japonci, Arabci in seveda Francozi, ki so mestu dali svoj pečat. Največja zanimivost mesta pa sta šiviljstvo in čevljarstvo. Dopoldne ti vzamejo mero, izbereš blago, pomerijo ti nogo in popoldne so obleka, srajca in sandali gotovi, vse skupaj za zelo majhen denar. Tudi mene je šivilja odvela v delavnico in kar naenkrat jih je bilo najmanj deset okrog mene, pred menoj pa najmanj dvajset vrst blaga. Na vsak način so mi hoteli narediti obleko, ker sem "Very nice men", tako da sem jim komaj ušel. Hoi An mi je

Marble Mountain.

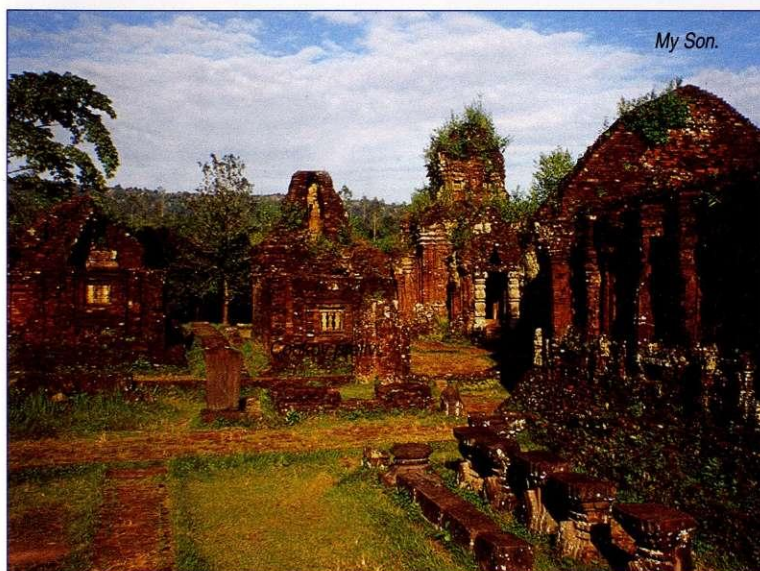
ostal v spominu tudi po tem, da so mi v restavraciji za 800 dolarjev prinesli na mizo štiri zvrhane krožnike različnih rib in še štiri brezalkoholne pijače. Naslednje jutro sem si z motorjem in spremljevalcem šel ogledat eno največjih znamenitosti, 60 km oddaljeni My Son. To je bil intelektualni in verski center kraljestva Cham, ljudstva, ki je živelo v teh krajih pred Vietnamci. Začetek sega v pozno četrto stoletje, v trinajstem stoletju pa so jih zdajšnji prebivalci v glavnem iztrebili. Zdaj turistom prodajajo njihovo zgodovino. Prispel sem zgodaj zjutraj ob sončnem vzhodu, turistov še ni bilo in kontrasti so bili odlični. Sam kompleks sestavlja deset grup, ki so razdeljene od "A" do "K". Najbolj impresiven je kompleks "B", ki je sestavljen iz trinajstih delov. Cel kompleks je pod zaščito Unesca. Preostanek dopoldneva preživim na čudoviti plaži Hoi An in visokimi valovi. Popoldne pa se z avtobusom odpravim preko Hai Van Passa, 496 m, (pod njim gradijo 200 milijonov dolarjev vreden predor) do nekdanje kraljeve prestolnice Hue.

Thien mu pagoda.

Odpravil sem se tudi na izlet z ladjo po provinci grobnic in pagod.

Za vsako je bila cena 5 dolarjev. Ogledal sem si Thien mu pagodo, ki leži nekaj kilometrov izven Hueja in je nekakšen njegov zaščitni znak. Visoka je 21 metrov in ima 7 nadstropij. Prvič je bila zgrajena 1609 leta, kasneje nekajkrat porušena, sedanjo obliko pa je dobila v 17. stoletju. Ogled je bil brezplačen. Po nekaj minutah vožnje in deset minutni hoji sem prišel do letne rezidence kralja Tu Duca, ki je vladal 35 let. Bil je majhne postave. Imel je 104 žene, vendar ni imel potomcev zaradi koz, ki jih je prebolel v mladosti. Rezidenco obdaja lep park z jezercem in otočkom na sredi, zraven je še čolnarnica, bivalni prostori in lepe grobnice najpomembnejših sorodnikov ter njega samega. Tu so še posebni prostori za pisanje pesmi in dram (umetnost mu je šla bolje od rok kot vladanje), zasebno gledališče (za izvajanje njegovih dram) pa tudi za svoje žene je dal zgraditi posebno zgradbo. Grobnic in templjev sem imel dovolj, tako da sem pri obisku ostalih ostal kar pri vhodu in se hladil v senci košatih dreves. Pred menoj je naporna noč - nočna vožnja z avtobusom v 630 km oddaljeno prestolnico Hanoi.

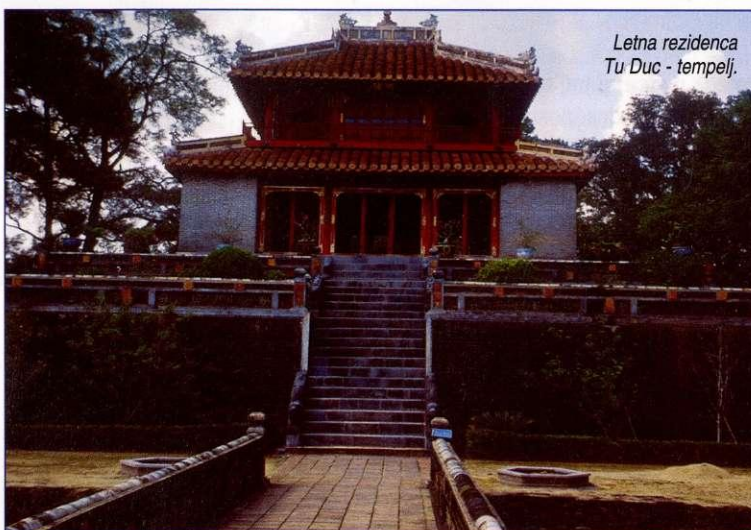
My Son.

Hue

Hue je bil 200 let prestolnica Vietnama. Od leta 1802 do 1945 je v mestu vladala dinastija Nguyen, še danes pa je njegova zgodovinska in kulturna prestolnica. Leži ob reki dišav - Parfume River. Staro mestno jedro je dolgo 10 km, obdaja pa ga 10 metrov visok opečnat zid in kar precej globok kanal z zelo umazano vodo. V mesto vodi deset vhodov, najlepši je bil namenjen cesarju, ostali za sorodnike, osebje in goste. Cesarjev je še edini delujoči in na njem pobirajo najvišjo vstopnino v Vietnamu - 5 USD - jasno, za tuje turiste. Vhodna zgradba je zelo lepa. Tla so iz marmorja, stene in strop iz lesa in okrašeni z vzorci. Ko stopiš skozi vhod, se ti odpre pogled na do tal podrti celoten kompleks. Z enim pogledom lahko zavzameš celoten prostor, kjer so bili nekoč cesarjeva palača, konjušnica, gledališče, harem. V Hueju so se namreč bili težki boji med komunisti in jugom ter Američani. Osvojitev tega mesta je bil eden izmed uspehov severne vojske. V svojih rokah pa so ga imeli le nekaj dni, ko so ga Američani zbombardirali. Sedaj je pod zaščito Unesca in ga le počasi obnavljajo.

Se nadaljuje.

Miro Koder

Letna rezidenca Tu Duc - tempelj.

dvosedežnico Zadnji Vogel in Križ, sedežnico Orlove glave in Šijo ter vlečnice Kratki plaz, Konta, Storeč in Brunarica.

Okrog enajste ure se je vreme boljšalo in prikazalo se je sonce. Odprl se je pogled na okoliške hribe, zalite s snegom ter na severu očarljive dvatisočake s Triglavom. To Voglu daje čar in je zato eno najbolj priljubljenih smučišč. Na Voglu imamo možnost teka na smučeh, »bordanja« in turne smuke. Smučišče je posebno priljubljeno spomladi, ko je več sonca. Bil je tudi lep pogled na s snegom odeto bohinjsko dolino in spodaj jezero pod ledenim pokrivalom. Počutili smo se kot v zimski pravljici.

Popoldne smo se prijetno utrujeni podali nazaj v dolino in se okrepčali v gostišču v Kristalu, na Ribčevem lazu.

Po pripovedi Marjan Mencinger

ZIMSKA PRAVLJICA NA VOGLU

Za društvo metalurških inženirjev in tehnikov je smučanje na Voglu tradicija. Letošnja zima je bila radodarna s snegom, saj je vrsto let z njim skoparila. Tako so snežne poljane zvabile tudi nekatere, ki so imeli smučarsko opremo nekaj let v kotu.

Petega marca zjutraj smo se v meglenem jutru zbrali na spodnji postaji gondolske žičnice. Letos nas je bilo 70, večje število, kot ostala leta. Tu nam je gospod Čop razdelil smučarske vozovnice. Podali smo se v novo gondolo, ki bo po dovoljenju zmožna peljati 80 ljudi. Tako na dolžini 1666 m lahko na uro prepelje 960 oseb. Premagamo 960 m višinske razlike v štirih minutah. Zgoraj je bilo megleno in zato slabša vidljivost. Proge so bile pomrznjene, lepo pripravljene in zalite s snegom, ki ga je bilo 3 m. Nekateri smo se odpravili po Žagarjevem grabnu v dolino, kjer je bila dobra vidljivost. Smuka je bila pri obilici snega enkratna. Na razpolago smo imeli vse naprave,

POHOD NA SVETEGA MIKLAVŽA

V soboto, 21. februarja, je bil organiziran že četrti spominski pohod na tragično preminulega delavca Metalurškega inštituta, dolgoletnega vodnika železarjev in prijatelja Albina Rozmana. O Binetovem nesrečnem dogodku nam je v Novicah pisal pokojni sodelavec in ljubitelj gora Janko Avsenik.

Približno 40 udeležencev (vodnikov in znancev) se je navedenega dne zbralo v vasi Senožeti (275 m). Vas leži vzhodno od Dolskega pri Ljubljani. Prišli so od vsepovsod: iz Ljubljane, Celja, Štor, Litije... Z jeseniškega konca nas je bilo devet. Bil je hladen zimski dan. Okolica je bila kopna in v nekaterih krajih je bilo videti zvončke, znaničce pomladi. Senožeti ležijo na južni strani Ciclja (836 m), kjer je tudi vrh sv. Miklavža (741 m). Okoliški hribi spadajo v alpsko predgorje. Iz Senožeti smo se odpravili po makadamski cesti navkreber do Velike vasi (510 m). Pred vasjo smo se ustavili ob spominskem križu na Bineta. V vasi smo se srečali s prvim snegom, ki je v minuli noči rahlo pobelil okolico. Nad vasjo smo si spotoma ogledali spominsko obeležje, kjer je Bine zdrsnil v svojo

prezgodnji grob. Nato smo pot nadaljevali skozi gozd ter po uro in pol skupne hoje prispeli na travnato planoto, kjer leži raztresena vas Katarija. Večina se nas je odpravila na 5 minut oddaljen vrh sv. Miklavža, kjer je cerkva. Ob lepem vremenu je lep razgled na Ljubljansko kotlino, Zasavje, Moravško dolino in v ozadju Kamniške Alpe.

Nato smo se ustavili v prvi gostilni, kjer se je pokojni največkrat ustavljal. Tukaj bo sedaj visela spominska tabla, ki jo je izdelal dolgoletni vodnik Janko Kralj iz Lesc. To je v spomin Binetu od železarskih vodnikov z vrezanim posvetilom. Vsi smo se potem zbrali na turistični kmetiji pri Mežnarju, kjer smo se okrepčali. Sklenili smo, da bo pohod postal tradicionalen in je primeren v času, ko vlada mrtvilo za pohode. Večina se nas je vrnila po isti poti nazaj v dolino ob naletavanju snega, nekateri pa so nadaljevali pot v drugo smer.

Pri takem pohodu spoznamo svoje odgovornosti ob vodenju in hoji po planinskih poteh. Ob tej priložnosti se zavemo tudi svoje minljivosti, ko ne vemo ne ure in ne dneva, kdaj se bo končalo naše zemeljsko življenje.

Marian Mencinger

PREDSTAVITEV "G" JUDA

Morda še ne veste, da je judo športna panoga, s katero se lahko ukvarjajo tudi osebe s posebnimi potrebami. Pred časom je bila na osnovni šoli Poldeta Stražišarja predstavitev te dejavnosti. Ob Kopru in Ljubljani so Jesenice tretje mesto, ki nudijo možnost takšne aktivnosti. Letos bo v mesecu maju v Kopru tudi Evropsko prvenstvo v "G" judu. In kaj je "G" judo? To je judo s prilagojenimi pravili za osebe z motnjami v duševnem razvoju, slepe, slabovidne, gluhe, naglušne, osebe z gibalnimi ovirami. Skratka športna panoga je prilagojena za vse, ki sicer potrebujejo v svojem okolju večjo ali manjšo pomoč. Prav ti ljudje pa prav tako potrebujejo ustrezno rekreacijsko in športno aktivnost.

Skupina, ki trenira pri Judo klubu Jesenice in dobri dve leti deluje in trenira v telovadnici na Blejski Dobravi, je nastala na pobudo Tatjane in Braneta Dvoržaka. Trenutno so v skupini štirje učenci osnovne šole Poldeta Stražišarja in dva varovanca delovnega centra.

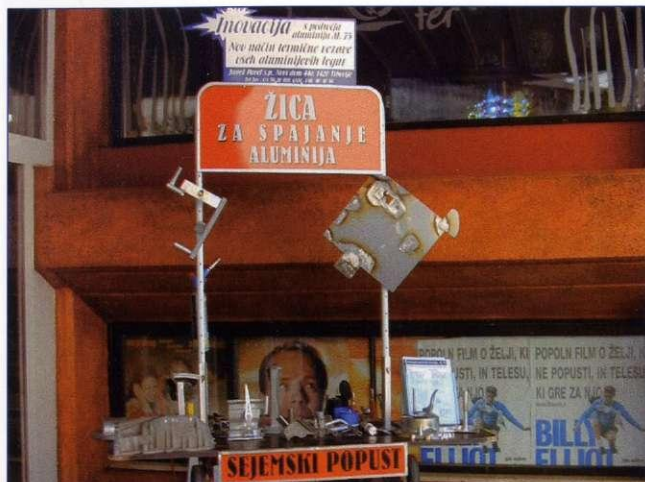
Pod budnim očesom upokojene defektologinje Tatjane Dvoržak in priznanega jeseniškega trenerja Braneta Dvoržaka s skupino delata še dva mlada vaditelja: Tina RAZINGER, ki je spomladi na Nizozemskem že tudi pridobila mednarodno licenco za delo v »G« judu, in Jaka KOLBL, inštruktor juda. Oba sta še aktivna tekmovalca Judo kluba Jesenice, toda z veseljem delata tudi s to skupino. Licenco za delo v "G" judu si je pridobila tudi Blanka ZUPAN, ki pa trenutno zaradi študijskih obveznosti nekoliko manj sodeluje pri delu skupine.

Po prikazanem znanju na predstavitvi, ki je navdušila prisotne, so mladi športniki v "G" judu dokazali, da so se že veliko naučili. Posebej pa je pohvalno, da so skupinico zelo dobro sprejeli tudi ostali člani Judo kluba Jesenice, ki tako spoznavajo, da kljub različnosti lahko v nekem okolju dosegajo dobre športne rezultate vsi.

Morda pa bomo že v mesecu maju Jeseničani imeli tudi predstavnike na Evropskem prvenstvu v "G" judu v Kopru.

Branko Jeršin

TEDEN OBRTI, JOŽEFOV SEJEM, PRAZNIK OBČINE JESENICE

Obrtniki so se predstavili s svojimi izdelki v avli gledališča.

Na sejmu tudi letos ni manjkalo suhe robe.

Zaključna slovesnost na kateri so najzaslužnejši prejeli plakete in priznanja Občine Jesenice.

KRMAR

Življenje je kot čoln brez
čolnarja,
neznano kam voda ga odnaša,
a če dobi čoln močnega
krmarja,
potem čisto drugače se obnaša.

Naj še tako hude bodo brzice,
naj bo temna noč al' svetel dan,
krmar našel prave bo stezice,
da čoln varno pripeljal bo v
pristan.

Franci Tušar

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Pravilna rešitev v februarški številki se glasi:
NOČNA SMUKA, OTROŠKO VARSTVO

Na žrebanju, ki smo ga izvedli 11. marca 2004, so bili
izžrebani naslednji:

1. nagrada: Anton Rebolj, Tavčarjeva 3, 4270 Jesenice,
2. nagrada: Mitja Polka, Kosova 15, 4270 JESENICE,
3. nagrada: Marjan Gričar, Plavški rovt 1, 4270 Jesenice.

Podjetju RTC ŽIČNICE KRANJSKA GORA se v imenu
nagrajencev najlepše zahvaljujemo.

Uredništvo

Zahvala

Ob smrti očeta se zahvaljujem sodelavcem
vzdrževanja Bluming - Štekel
za izrečena sožalja in denarno pomoč.

Stane Luks

ŠPIKOV KOT

Čeprav bila je dolga zima,
prišla je vendarle pomlad.
Toda je tako: kdor kima,
tist'ga res šef 'ma rad.

Zvončki sklonjene so glave,
narcise, teloh in še kaj.
Sklonjene so rože prave,
zato kimavčki živijo naj!

Jaz, ki ljubim to naravo,
nežen in dišeči svet,
nekako kar ne gre mi v glavo.
Povsod se širi smet na smet.

Ko sneg odlezel je s pobočij,
narava spet je fuj in fej!
Jaz s svojih bom območij
pobral smeti, da bo kot prej.

In kako okolica tovarne?
Nič lepša ni kot gozd in log.
Tiste delavce nemarne
naj jih pošlata šment al' Bog!

Zato v akcijo, če kaj veljamo!
Z vrečko pojdemo okrog!
Saj, na smeti se pa spoznamo,
lepo jih spravimo 'spod nog!

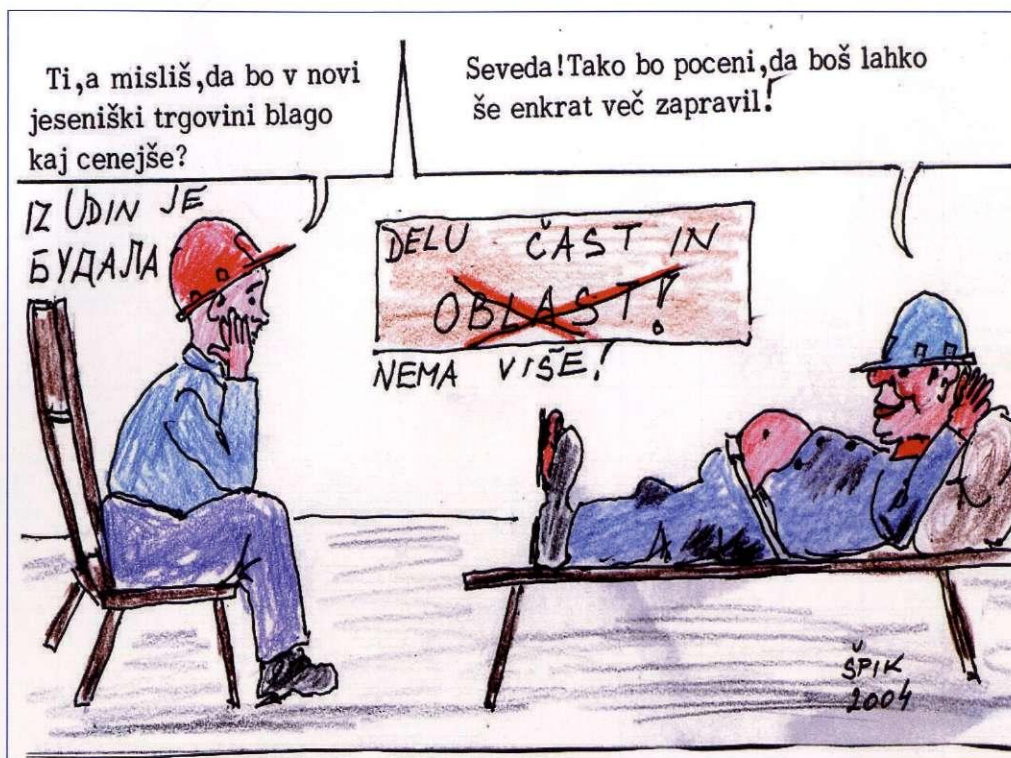
Odpirajo nam spet štacune,
kjer je trgovec, je denar.
Jemljejo vse: eure, kune,
za izvor ne vprašajo nikdar.

Če delavcu ne damo cvenka,
tudi trgovcu ne bo šlo.
Čeravno lepo gode, brenka,
v dolini solzni bo težko.

A se mi nihče nič ne smili.
Goren'c sem pravi - to se ve.
Se ve, da še hudič v sili
muhe in komarje žre!

Saj, če sosedu crkne koza,
sem jaz vesel, imam vsaj štrik.
In nič ne daje me nervoza.
Saj mi kar gre.

Vaš boter Špik!

ŠPIKOVI PREBLISKI

Preimenujmo 1. april v Dan politikov!

Večini moških so bolj od dostojnih vseh dostopne ženske.

Dokler ljudem hodijo po glavi neumnosti,
so še vedno premalo utrujeni.

Nad tisoč metri nadmorske višine ni greha.
Nad dva tisoč metri je pa greh, če ne...

Zjutraj ne maram dela. Pozneje ga pa sovražim!

Pa že raje vidim, da me hrbet boli od ležanja kot od dela.

Z mojim telesom je kot z vlado.
Z vsakim organom je nekaj narobe.

Četudi gnoj trava preraste, smrad ostane!

Lepo so si tlakovali pot v prihodnost, zdaj pa tožijo,
da jih bolijo noge.

Juhuhu! Pomlad je tu! Ceste že "flikajo"!

